

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Vasilca Doina Carmen****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Treger Bianca Maria, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel
conf. univ. dr. Panaite Ovidiu**Tehnoredactare:** aj. analist programator
Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

- „Practice through Erasmus+, a chance to become european specialist”- un proiect Erasmus+ în vremea pandemiei** - Prof. Hoisan Bianca Elena, prof. Sînc Carmen **3**
- Proiect educațional „Ajută-ne să ajutăm”** – Prof. Înv. preșc. Burnete Corina, prof. învă. preșc. Cristea Ioana Delia **11**
- Profesori voluntari din județul Alba la cursul „Abilități de viață”** – Prof. Huștiuc Nicoletta **13**
- Pliantul – un mod util de comunicare într-un Centru de Documentare și Informare** – Prof. documentarist Cutean Irina Octavia **16**
- Beneficiile cognitive ale participării în sporturi a preșcolarilor** – Prof. învă. preșc. Crăciun Oana Maria **17**
- Elevii de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș la „Vânătoare de plante și flori medicinale” în Parcul dendrologic „dr. Ion Vlad” din Alba Iulia** – Prof. Popa Diane **20**
- Formarea spiritului patriotic în mediul școlar** - Prof. Teompa Aviu Ștefan **23**
- Proiect de activitate opțională „Dezvoltarea inteligenței emoționale prin utilizarea poveștilor terapeutice”** – Prof. învă. preșc. Jurca Larisa Maria, prof. învă. preșc. Bordeu Georgeta **26**
- Istoria patriei – mijloc de conturare a propriei identități culturale** – Prof. învă. primar Drăgoiu Olimpia Maria **29**
- Influența modelelor comportamentale parentale asupra personalității copiilor** – Prof. învă. preșc. Godiciu-Runcan Ileana-Maria, prof. învă. preșc. Salade Elena-Izabela **30**
- Activități de educație pentru sănătate în cadrul proiectului Erasmus+ coordonat de GPP „Dumbrava Minunată” din Alba Iulia** – Prof. învă. preșcolar Petcu-Nicola Nicoleta Alina, prof. învă. preșcolar Jitaru Ioana Anca **34**
- Dezvoltarea gândirii critice, a inovării și a creativității la elevi** – Prof. Lupea Rodica **37**

Metode de abordare la clasă a copiilor cu CES. Exemple de bune practici – Prof. înv. primar Mărginean Angela	39
Repere ale educației religioase la tânăra generație – Prof. Sgubea Luminița	41
Repere și practici ale învățării experiențiale prin activități outdoor – Prof. Vârtei Aurora, prof. consilier Vârtei Carmen	44
Jocul didactic la lecțiile de literatură – Prof. Văcariu Ileana	47
Cum consolidăm încrederea în sine a elevilor ? – Prof. Simu Georgeta	50
Aripi. Lectura creativă prin T.I.M – Prof. Olălău Odetta Ioana	52

**„PRACTICE THROUGH ERASMUS +, A CHANCE TO BECOME
EUROPEAN SPECIALISTS”
UN PROIECT ERASMUS+ ÎN VREMEA PANDEMIEI**

*Prof. Hoisan Bianca Elena – Coordonatorul proiectului, Prof. Sînc Carmen – Managerul
proiectului, Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia*

În perioada 01 Octombrie 2020 – 31 Mai 2022, Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa” Alba Iulia a implementat Proiectul „Practica prin Erasmus+, o șansă pentru a deveni specialiști europeni”, Nr. 2020-1-RO01-KA102-079192, în domeniul „Formare profesională – VET”, mobilități.

Întreaga perioadă de implementare a proiectului a stat sub semnul Pandemiei de Covid 19, au fost multe provocări, multe emoții și mult stres, dar ne-am adaptat, am căutat și am găsit soluții la problemele apărute și am finalizat cu succes acest proiect.

Iată câteva provocări ale implementării proiectului în vremea Pandemiei:

- La nivel interuman, provocarea cea mai mare a constat în gestionarea emoțiilor, a stresului elevilor, părinților și a cadrelor didactice, deopotrivă. Pentru aceasta a trebuit să fim pregătiți să răspundem întrebărilor participanților, să-i ajutăm să-și depășească fricile și grijile legate de călătorie și de faptul că elevii vor fi departe de familie timp de 3 săptămâni în această perioadă extraordinară și să-i asigurăm că vom face tot ce este necesar pentru ca ei să fie în siguranță din toate punctele de vedere. În acest sens, am comunicat în permanență cu partenerii străini, am verificat periodic condițiile de călătorie în țara de destinație, dar și condițiile de pe aeroporturile de tranzit, am făcut demersuri pentru obținerea Cardului European de Sănătate, am încheiat asigurări suplimentare care să acopere inclusiv cheltuielile în cazul îmbolnăvirii de Covid 19. Elevii au respectat toate cerințele și normele sanitare impuse de legislația din țara gazdă, dar și cele stabilite de organizațiile partenere.
- O altă provocare a fost obligativitatea prezentării unui test Covid19, cu rezultat Negativ, pentru toți participanții, efectuat cu 72/48 sau chiar cu 24 de ore înaintea efectuării călătoriei. Toate organizațiile gazdă ne-au solicitat acest lucru, chiar dacă o parte dintre participanți erau vaccinați cu schema completă. Stresul cel mai mare nu a fost testarea propriu-zisă ci așteptarea rezultatelor. Din păcate, la ultimul Flux, am avut 4 rezultate pozitive, inclusiv dintre rezerve. Ar fi trebuit să înlocuim 2 participanți din grupul selectat, dar a rămas doar o rezervă cu rezultat negativ, prin urmare, la acest flux au participat 13 elevi în loc de 14, cât ar fi trebuit. Am schimbat numele pentru biletul de avion, am comunicat partenerilor modificarea grupului și am informat Agenția despre diminuarea grupului, iar a doua zi grupul a plecat spre destinație!
- Schimbarea partenerilor care urmau să găzduiască desfășurarea stagiului de practică. Din cauza noului context economico-social generat de virusul SARS COV 19 câteva organizații de primire și-au redus activitatea și nu au mai putut să primească stagiați în practică. Cu sprijinul Organizațiilor intermediare am rezolvat și această problemă.
- Modificarea duratei proiectului de la 15 luni la 20 de luni. Evoluția Pandemiei COVID-19 în țara noastră în general și în orașul nostru în particular a afectat negativ activitățile care au fost planificate pentru ultimul flux programat inițial în luna noiembrie 2021: activitate în online, elevi pozitivi COVID 19, un profesor însoțitor în carantină. Din cauza acestei situații nu am putut desfășura activitățile premergătoare efectuării mobilităților și o parte dintre părinți au devenit reticenți în a le permite copiilor lor să efectueze deplasarea în aceste condiții și în această perioadă. Am luat legătura cu partenerii noștri și ne-au asigurat că, în eventualitatea prelungirii perioadei proiectului, pot să replanifice fluxul nostru, ceea ce ne-a determinat să solicităm modificarea perioadei.

Cu toate aceste provocări și obstacole am reușit să implementăm cu succes acest proiect și considerăm că ne-am îndeplinit obiectivele propuse.

OBIECTIVUL GENERAL al proiectului a fost „Îmbunătățirea competențelor profesionale și personale pentru 36 de elevi, prin mobilități în organizații partenere europene, astfel încât la finalul studiilor toți participanții să obțină la examenul de certificare a competențelor profesionale calificativele „Excelent” sau „Foarte bine” ”

Am organizat 3 Fluxuri în perioada implementării:

1. FLUXUL 1: 10.05.2021-28.05.2021, BARCELOS, PORTUGALIA, 14 elevi, clasa a 10-a, învățământ profesional, calificarea „Mecanic auto”

Logistica, aranjamentele de cazare și masa, dar și identificarea partenerilor pentru activitățile practice ale elevilor au fost asigurate de organizația intermediară *Associacao Intercultural Amigos Da Mobilidade – Barcelos*, iar activitățile practice s-au desfășurat la Service-ul Auto „*Reparação Auto, Lda*” sub îndrumarea tutorului Nuno Pinto. Programul de pregătire practică a fost dedicat elevilor din clasa a X-a școala profesională, pentru calificarea „Mecanic auto”, Modulul CDL (Curriculum în Dezvoltarea Locală) „Construcția și funcționarea automobilului”.

Cei 14 elevi au participat la activități care au vizat parcurgerea următoarelor teme:

- Variante de motorizare pentru automobile
- Transmisia automobilului
- Sistemele de conducere a automobilelor
- Componentele de susținere și propulsie

2. FLUXUL 2: 14.06.2021-02.07.2021, PAPHOS, CIPRU, 8 elevi, clasa a 11-a, învățământ liceal, calificarea „Tehnician de Telecomunicații”

Logistica, aranjamentele de cazare și masa, dar și identificarea partenerilor pentru activitățile practice ale elevilor au fost asigurate de organizația intermediară *Rivensco Consulting Ltd – Paphos*, iar activitățile practice s-au desfășurat la firmele: „A. K. M. Network” sub îndrumarea tutorului Marcin Mrozek și „L. Lazarou CTC” sub îndrumarea tutorului Lazaros Lazarou.

Programul de pregătire practică a fost dedicat elevilor din clasa a XI-a liceu, pentru calificarea „Tehnician de Telecomunicații”, Modulul CDL „Sisteme de operare și aplicații pentru terminale inteligente”.

Cei 8 elevi au participat la activități care au vizat parcurgerea următoarelor teme:

- Instalarea și configurarea sistemului de operare Windows
- Instalarea și configurarea sistemului de operare Android
- Instalarea și configurarea sistemului de operare IOS
- Instalarea și configurarea sistemului aplicațiilor specifice

3. FLUXUL 3: 07.02.2022-25.02.2022, GRANADA, SPANIA, 13 elevi, clasa a 10-a, Școala Profesională Germană, calificarea „Electromecanic utilaje și instalații industriale”

Logistica, aranjamentele de cazare și masa, dar și identificarea partenerilor pentru activitățile practice ale elevilor au fost asigurate de organizația intermediară *M.E.P. EUROPROJECTS – Granada*, iar activitățile practice s-au desfășurat la firma: „MANUEL CALLEJÓN PÉREZ” sub îndrumarea tutorului Manuel Callejón Pérez.

Programul de pregătire practică a fost dedicat elevilor din clasa a X-a, Școala Profesională Germană, calificarea „Electromecanic utilaje și instalații industriale”, Modulul CDL „Măsurări în electromecanică”.

Cei 13 elevi au participat la activități care au vizat parcurgerea următoarelor teme:

- Aparate electrice pentru măsurarea mărimilor electrice
- Analiza metodelor de măsurare a mărimilor electrice în instalațiile electromecanice

Validarea stagiilor de practică s-a făcut prin emiterea certificatelor Europass Mobility pentru toți participanții. Pentru elevi, stagiul de formare a reprezentat atât o oportunitate de formare în domeniul lor de pregătire cât și o șansă de a cunoaște oameni și culturi ale altor țări din Uniunea Europeană.

Câteva impresii ale participanților:

„Acest stagiul a fost o experiență fantastică pentru mine, încă din prima zi! A fost ceva la care nu visasem până atunci și mi-a dat mult idei despre cum ar putea arăta viitorul meu.”

„Mă simt norocos că am putut participa la un astfel de proiect și îi încurajez pe toți elevii să nu ezite în fața acestor oportunități”

„Am cunoscut foarte multe persoane noi, am acumulat multe cunoștințe referitoare la calificarea mea și am văzut diverse locuri extraordinare.”

„ Pentru mine a fost o experiență extraordinară, în care am învățat foarte multe lucruri noi care mă vor ajuta în viitor. Dacă aș mai avea ocazia aș mai participa la un astfel de proiect. Aici am văzut marea pentru prima dată!”

„A fost prima plecare în străinătate și primul zbor cu avionul! A fost o experiență pe care nu o voi uita niciodată.”

„A fost cel mai bun lucru din viața mea. Am colaborat cu colegii, cu tutorele, cu personalul firmei și de la locul de cazare, am exersat limba engleză și spaniolă, am lucrat efectiv și am zburat prima dată cu avionul.”

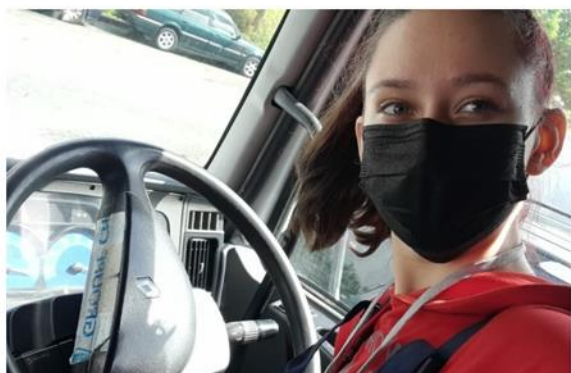
Mai multe informații găsiți accesând link-urile de mai jos:

Povestea proiectului: <https://youtu.be/SawKNg3ZvaY>

E-Book: https://issuu.com/hbianca/docs/e-book_pre_chance_final

[GALERIE FOTO](#)

FLUXUL 1

FLUXUL 2

FLUXUL 3

BROȘURA

ERASMUS + (2014-2020) - Acțiunea cheie 1 (KA1)
Proiecte de mobilitate
Formare profesională (VET) - mobilități

COORDONATOR:
 Liceul Tehnologic "Alexandru Domșa", Alba Iulia, România

ASSOCIAÇÃO INTERCULTURAL
AMIGOS DA MOBILIDADE,
BARCELOS, PORTUGALIA

RIVENSICO CONSULTING
LTD, PAPHOS, CIPRU

M.E.P. EUROPROJECTS,
GRANADA, SPANIA

Pagina de Facebook:
<https://www.facebook.com/ctadomsa>
Site: <https://hbianca2000.wixsite.com/prechance>

Co-funded by the
 Erasmus+ Programme
 of the European Union

„Practice through Erasmus +, a chance to become European specialists”
„Practica prin Erasmus+, o șansă pentru a deveni specialiști europeni”
 2020-2022

Nr. 2020-1-RO01-KA102-079192

OBIECTIVUL GENERAL
 Îmbunătățirea competențelor profesionale și personale pentru 36 de elevi, prin mobilități în organizații partenere europene, astfel încât la finalul studiilor toți participanții să obțină la examenul de certificare a competențelor profesionale calificativele „Excelent” sau „Foarte bine”

FLUXUL 2: 14.06.2021-02.07.2021
RIVENSICO CONSULTING LTD
PAPHOS, CIPRU
 - 8 elevi, clasa a 11-a, învățământ liceal, calificarea „Tehnician de Telecomunicații”
 - Profesor însoțitor: Achim Ovidiu Teodor

FLUXUL 1: 10.05.2021-28.05.2021
ASSOCIAÇÃO INTERCULTURAL
AMIGOS DA MOBILIDADE
BARCELOS, PORTUGALIA
 - 14 elevi, clasa a 10-a, învățământ profesional, calificarea „Mecanic auto”
 - Profesori însoțitori: Vasii Ștefan și Roșca Dan

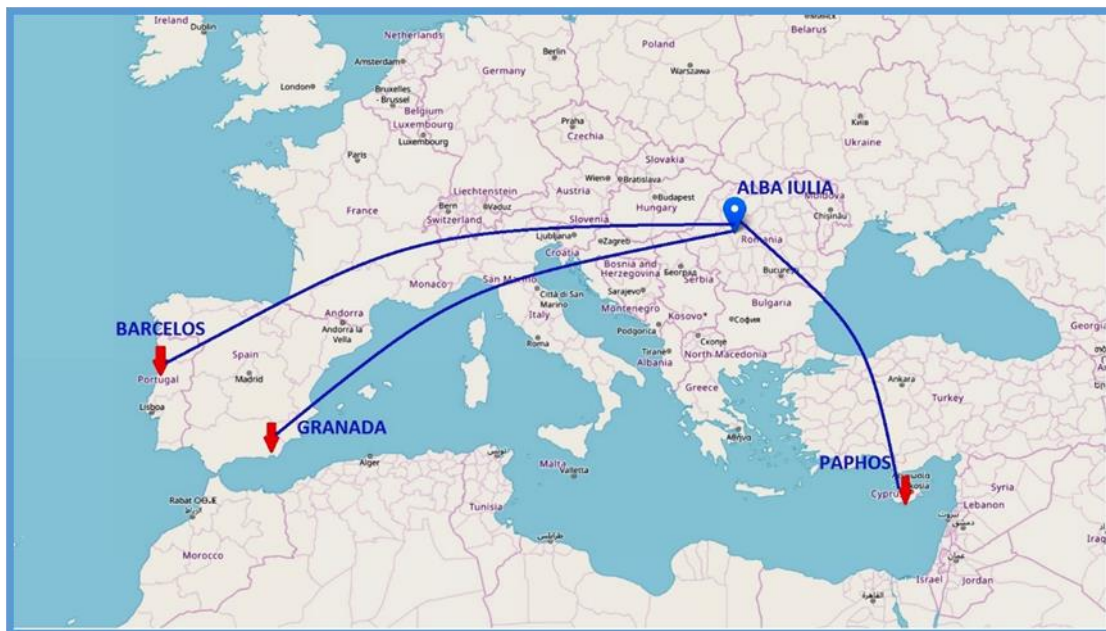

Acest proiect este finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Această publicație [comunicare] reflectă doar punctul de vedere al autorului și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

FLUXUL 3: 07.02.2022-25.02.2022
M.E.P. EUROPROJECTS
GRANADA, SPANIA
 - 13 elevi, clasa a 10-a, Școala Profesională Germană, calificarea „Electromecanic utilaje și instalații industriale”
 - Profesori însoțitori: Ognean Diana Maria și Moldovan Claudia Elena

HARTA PROIECTULUI

PROIECT EDUCAȚIONAL „AJUTĂ-NE SĂ AJUTAM!”

Prof. inv. preșc.: Burnete Corina, Grădinița P.P. Step by Step nr. 12, Alba Iulia
Prof. inv. preșc.: Cristea Ioana Delia, Grădinița P.P. Step by Step nr. 12, Alba Iulia

ARGUMENT:

Teoria și practica științifică au demonstrat că educația morală trebuie începută încă din primii ani de viață ai copilului și continuată apoi în mod sistematic pe tot parcursul vieții. Aceasta cu atât mai mult cu cât la vârsta copilăriei este mai receptiv la diversele influențe care se exercită asupra lui.

Încă din grădiniță, educatoarele pun bazele educației morale a copiilor, prin diverse activități specifice celor mici.

Proiectul educațional pe care îl propunem, în colaborare cu familia dorește să ofere copiilor acele exemple de acțiuni și atitudini (confectionarea de felicitări, desene, colaje și vinderea lor către părinți/ achiziționarea de alimente și donarea lor persoanelor aflate în nevoie), care să dezvolte la copii empatia, grija, respectul pentru omul de lângă tine.

Devenirea umană a copilului depinde de colaborarea dintre toți factorii educaționali: grădiniță, familie și comunitate. De aceea, în cadrul acestui proiect dorim să descoperim cheia unității de acțiune.

COPII- BĂTRÂNI- NEVOI- AJUT- BANI- DESENEZ- VÂND- CUMPĂR**SCOP**

- Educarea copiilor preșcolari în spiritul ajutorării după propriile puteri, a copiilor orfani, a persoanelor vârstnice; cultivarea empatiei și găsirea de soluții, prin efort personal, pentru persoanele în nevoie.

OBIECTIVE

- Înțelegerea importanței relațiilor de înțajutorare;
- Confectionarea de felicitări, colaje în scopul vinderii acestora, părinților, pentru suma de 1 leu;
- Achiziționarea de alimente și alte produse pentru persoane aflate în nevoie;
- Cultivarea dorinței de a face fapte bune;
- Imprimarea respectului copiilor față de muncă și față de bani;
- Inițierea unor acțiuni comune prin contactul direct al grupului de părinți cu persoane abilitate să desfășoare un proces educațional;
- Găsirea unor soluții comune în educația morală a copiilor;
- Valorificarea experiențelor personale;
- Transmiterea unor informații, deprinderi sănătoase și bune practici legate de educația morală, financiară, care pot conduce la schimbarea mentalității adulților din jurul copilului;
- Exprimarea opiniei participanților cu privire la acțiunile întreprinse în cadrul acestui proiect.

PĂRȚI IMPLICATE: copii, educatoare, părinți, bunici, comunitate.

OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR:

Educatoarele - au obligația de a participa la fiecare întâlnire pentru buna desfășurare a activităților propuse.

Părinți- aceștia participă benevol, dar au obligația de a contribui la asigurarea bunului mers al proiectului;

- părinții sunt invitați să cumpere contra sumei de 1 leu produsele confectionate de copii.

OBLIGAȚII COMUNE

- pregătirea și asigurarea materialului de lucru;
- implicarea directă în cadrul activităților desfășurate .

DURATA: anul școlar 2021-2022

GRUP ȚINTĂ: copii, părinți, bunici, colectivul grădiniței, comunitate.

LOCUL DE DESFĂȘURARE: Grădinița P.P. Step by Step nr. 12, Alba Iulia

RESURSE

- **UMANE:** educatoare, părinți, director
- **MATERIALE:** carton colorat, carioca, aracet, acuarela, cărți, reviste, pliante, calculator, CD-uri, cameră video, ecusoane, aparat foto
- **FINANCIARE:** bugetul minim alocat derulării parteneriatului, care provine din sponsorizările realizate de părinții copiilor

IMPLEMENTAREA PROIECTULUI:

În scopul educării morale a copiilor de grădiniță, cu ocazia desfășurării ședinței cu părinții, am pregătit un material vizând câteva particularități de vârstă ale copilului preșcolar și am propus desfășurarea unui proiect care să educe la copii latura morală, care contribuie foarte mult la formarea unui caracter frumos și echilibrat. Părinții au fost de acord să finanțeze cu un leu în fiecare lună acest proiect în scopul obișnuirii copilului mic cu acțiunile de întraajutorare după puterile și înțelegerea lor. Împreună am realizat o planificare orientativă a temelor desfășurate pe parcursul proiectului, mizând pe cunoașterea și educarea copiilor prin influența pozitivă a factorilor educaționali: grădinița, familia și comunitatea.

MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROIECTULUI:

Întâlnirile se vor desfășura lunar, cu o durată de aproximativ o oră, timp în care se vor transmite informații și se vor împărtăși experiențe proprii. La finele unei întâlniri se va prezenta tematica viitoare pentru a oferi părinților posibilitatea de a aduna informații din cadrul comunității legate de familii care au nevoie de ajutor financiar.

În cadrul fiecărei întâlniri, se va stabili cu copiii și părinții ceea ce se poate cumpăra cu suma obținută din vânzarea produselor confecționate de preșcolari.

DISEMINAREA REZULTATELOR

Pentru a immortaliza întâlnirile, vom realiza înregistrări foto, finalizând cu realizarea unui album. Proiectul se va face cunoscut întregii grădinițe, popularizând experiența pozitivă. Rezultatele finale vor fi prezentate și celorlalte unități.

FINALIZAREA PARTENERIATULUI

Părțile implicate în parteneriat vor concluziona întreaga activitate desfășurată pe parcursul anului școlar 2022- 2023 și se vor face cunoscute aspectele pozitive evidențiate în cadrul întâlnirilor.

Nr. crt.	DATA	ACTIVITĂȚI	LOC DE DESFĂȘURARE	PARTENERI
1	OCT.	„Bunici, prin ochi de copil”- desene (1 leu /desen)	G.P.P. STEP BY STEP Nr.12 Alba Iulia	Familiile copiilor
2	NOV.	„Parfum și culori de toamnă”pictură (1 leu/ pictură)	G.P.P. STEP BY STEP Nr.12 Alba Iulia	Familiile copiilor
3	DEC.	„Podoabe de Crăciun!” (1 leu/ bucata)	G.P.P. STEP BY STEP Nr.12 Alba Iulia	Familiile copiilor
4	IAN.	„Expoziție cu vânzare. Cu 1 leu, alătură-te nouă!” Campanie de sensibilizare a opiniei publice, vindere de produse realizate	Liceul cu Program Sportiv, Alba Iulia	Clasa a III-a C, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

		de către copii		
5	FEBR.	„Iarna, prin ochi de copil!”-desene (1 leu /desen)	G.P.P. STEP BY STEP Nr.12 Alba Iulia	Familiile copiilor
6	MAR.	„Felicitări pentru cei dragi!”-colaj (1 leu / lucrare)	G.P.P. STEP BY STEP Nr.12 Alba Iulia	Familiile copiilor
7	MAI	„Povești colorate pentru bunici!” (1 leu /desen)	G.P.P. STEP BY STEP Nr.12 Alba Iulia	Familiile copiilor

BIBLIOGRAFIE:

- Ministerul Educației Naționale, *Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii*, Ed. V&Integral, București, 2000;
- Radu, T. Ion, Ezechil, Liliana, *Pedagogie - fundamente teoretice*, Ed. V&Integral, București, 2002;
- *Pedagogie preșcolară*, Editura didactică și pedagogică, 1977

PROFESORI VOLUNTARI DIN JUDEȚUL ALBA LA CURSUL „ABILITĂȚI DE VIAȚĂ”

Prof. Huștiuc Nicoletta, ambasador Erasmus+

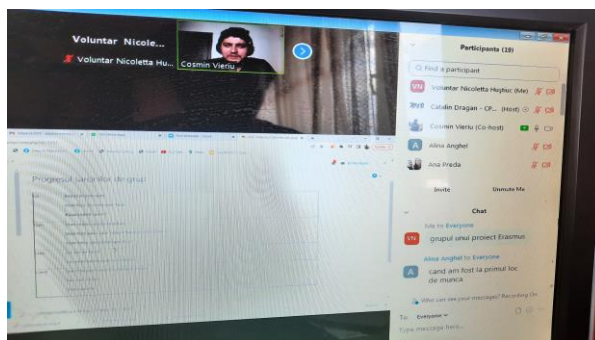
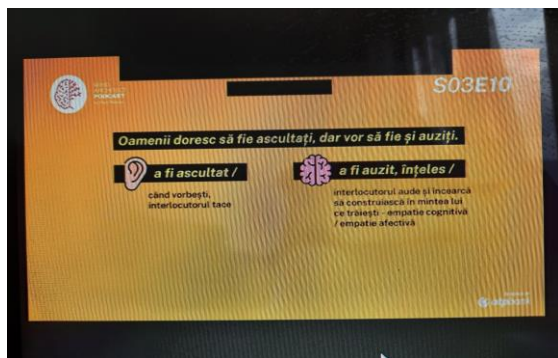
În perioada 06-10.06.2022 am avut minunata oportunitate de a participa la cursul „Abilități de viață” organizat și susținut de Asociația CPDIS București. Chiar dacă a fost o perioadă foarte aglomerată pentru noi, ca și profesori, încheierea anului școlar, serbări, ședințe, rapoarte, totuși ne-am găsit timpul necesar în fiecare după amiază pentru a participa online la acest curs de excepție. Și nu doar cursul a fost de excepție, dar și organizatorii, trainerul, modalitatea de prezentare și desfășurare care ne-a captivat pur și simplu, astfel încât am participat activ și nici nu am știut când a trecut timpul.

Personal am participat cu drag alături de colegele mele Andreea Bodea, de la aceeași instituție unde lucrez, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir/GPN Vinerea, dar și alături de colega Călina Lațiu de la Școala Gimnazială „Nicolae Drăgan” Galda de Jos, jud. Alba.

Cursul a fost deosebit de interesant, am învățat și colaborat alături de tineri din țară participanți, calitatea noastră fiind cea de voluntari, dar am exersat abilități de comunicare împreună, am învățat reguli pentru o bună comunicare, de la trainer cu experiență, am realizat teste Belbin, am învățat valori pe care le putem împărtăși, roluri și sarcini din echipe de lucru, despre scara lui Cog, etape de formare ale unei echipe, elemente ale formării echipei, multe lucruri interesante despre comunicare, ba chiar am ajuns să discutăm despre neuroștiință. Metodele nonformale, răbdarea și tactul trainerului împletite cu experiență, folosirea instrumentelor web, jamboard, ne-au antrenat făcând timpul să treacă repede și cu mult folos.

Cursul face parte din Proiectul pe fonduri structurale START (Sprijinirea Tinerilor în Afaceri și Reinventarea Tinerilor) și s-a desfășurat pe platformele Zoom și www.talentati.eu

Aveți mai jos mărturii, testimoniale ale colegelor mele:

Voluntar, Prof. Nicoletta Huștiuc, ambasador Erasmus+ Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir/GPN Vinerea, jud. Alba

Am venit cu gândul de a acumula cunoștințe și informații noi. Am fost plăcut surprinsă să experimentez practic, prin exerciții, noțiunile teoretice. Am cunoscut oameni din diverse domenii și am împărtășit experiențe de viață și profesionale actuale. Trainerul are o experiență vastă care m-a ajutat să văd lucrurile în alt fel față de cum le-am văzut până acum. Experiența mă va ajuta cu siguranță la locul de muncă și pe plan individual. Un curs foarte reușit! Mulțumesc!

Voluntar, prof. Andreea Bodea, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir/GPN Vinerea, jud. Alba

Lucrând la clasa de elevi, cred că orice curs despre Abilități de lucru în echipă este binevenit.

Munca într-o echipă, realizată prin colaborare, empatie și sprijin, duce la obținerea performanței și atingerea obiectivelor propuse.

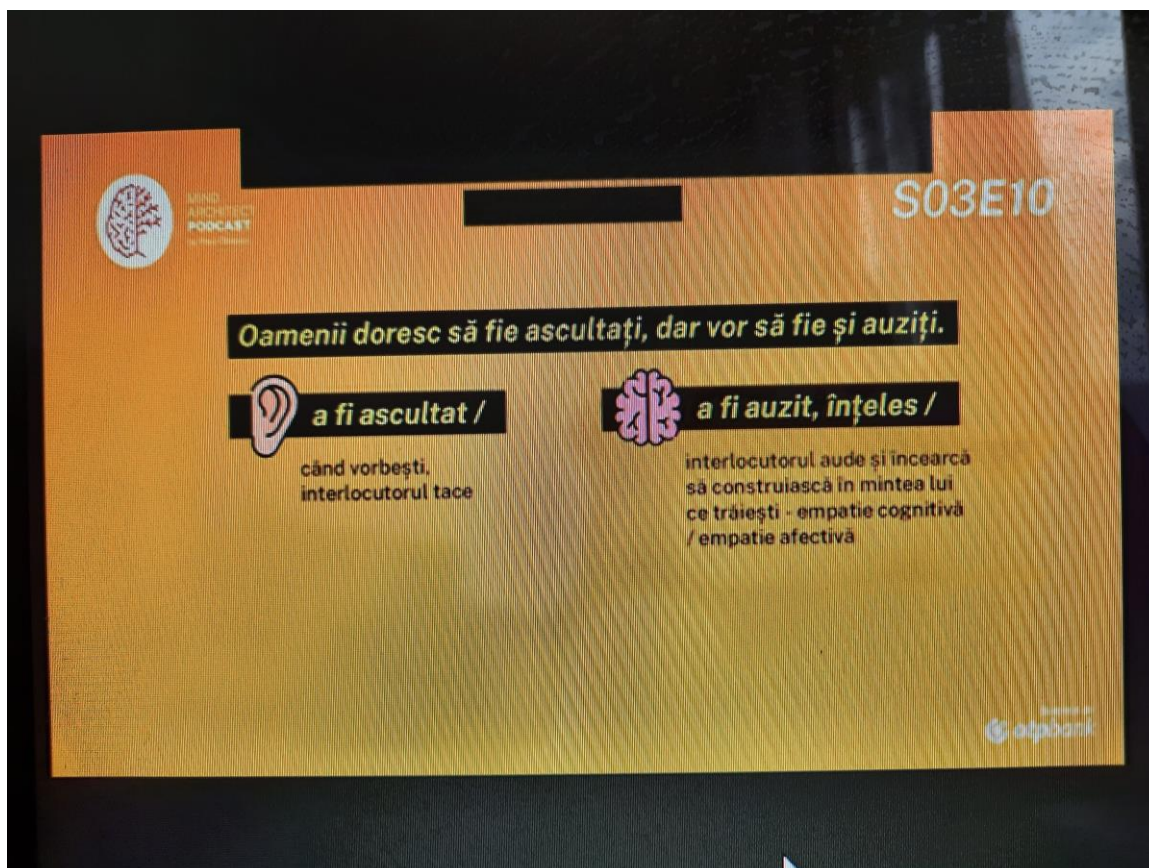
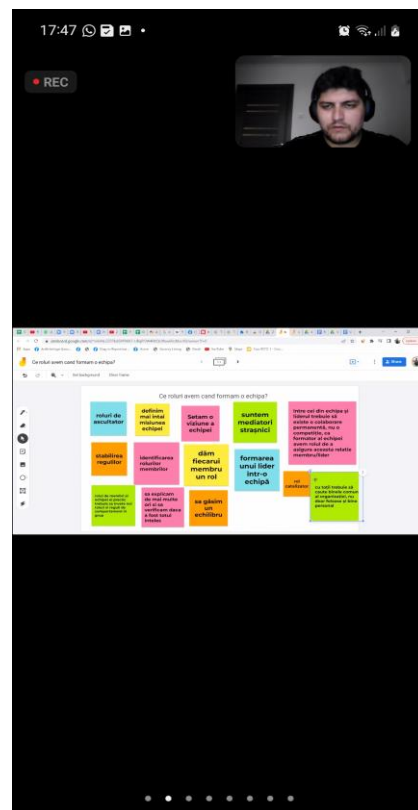
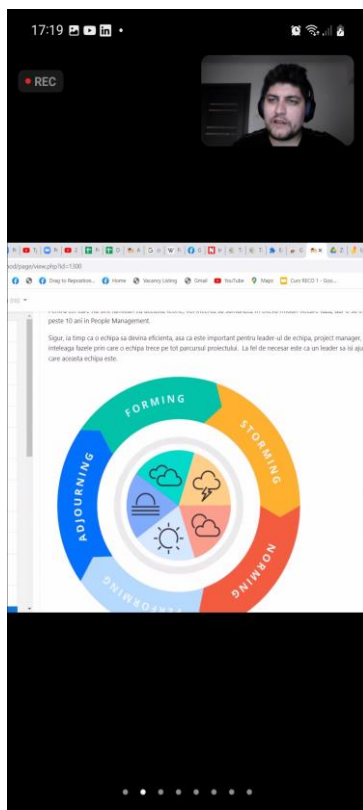
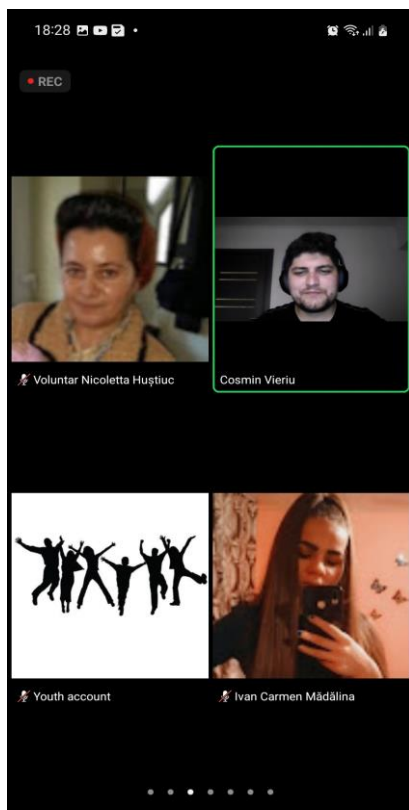
O idee a cursului, pe care deja o pun în practica de mult timp, este cea legată de *legea nișei*, conform căreia fiecare îi revine un rol în colectivul de elevi, fiecare e bun la ceva.

Gândirea critică, o altă noțiune amintită în desfășurarea cursului, a pus pe tapet caracteristicile acesteia:

- Identificarea, înțelegerea și realizarea conexiunii între idei
- Construcția de noi argumente pe baza celor acumulate
- Construcția de noi opinii și credințe

Urmând acest curs, consider că mi-am sedimentat ideile referitoare la munca într-o echipă, la comunicarea realizată prin ascultare eficientă și feedback constructiv.

Voluntar, prof. Călina Lațiu, Școala Gimnazială „Nicolae Drăgan” Galda de Jos, jud. Alba.

PLIATUL - UN MOD UTIL DE COMUNICARE ÎNTR-UN CENTRU DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE

Profesor documentarist Cutean Irina Octavia, Școala Gimnazială Șugag

Centrele de Documentare și Informare, poartă în însuși denumirea lor, amprenta imensului dicționar al comunicării. Informarea reprezintă cheia evoluției în societatea actuală. Un om informat este un om care își poate cu ușurință dezvolta abilități de a evolua în viață, de a găsi cele mai ușoare căi pentru rezolvarea situațiilor problemă. Mai mult decât atât, Centrele de Documentare și Informare reprezintă structuri care promovează comunicarea, care asigură legătura între școală și comunitate, între profesori și elevi, între interiorul și exteriorul unității școlare. Aceste structuri infodocumentare sunt spații de formare a utilizatorilor în domeniul informațiilor, principalul lor scop fiind dezvoltarea unei autonomii în găsirea și utilizarea informațiilor.

Având în vedere cele precizate mai sus, pliantul este unul dintre cele mai populare mijloace de comunicare. Realizat într-un mod creativ, acesta poate transmite informații valoroase referitoare la Centrul de Documentare și Informare. Pentru ca un pliant să fie considerat cu adevărat util în procesul de comunicare, acesta trebuie să îndeplinească câteva condiții:

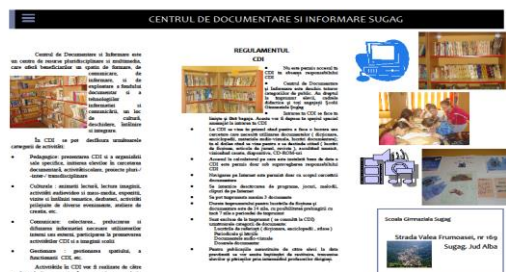
- pliantul trebuie să fie distractiv și interactiv pentru a încuraja utilizatorii să intre în Centrul de Documentare și Informare. O îmbinare armonioasă între cele două elemente duce la rezultate atractive care diseminează eficient mesajul.
- pliantul trebuie să fie relevant. Relevanța este o modalitate foarte bună de a atrage publicul. Informațiile oferite trebuie să fie în primul rând lizibile, iar în al doilea rând relevante, astfel încât, destinatarul mesajului, să perceapă cu ușurință informația diseminată, folosirea unei grafici atractive. O grafică atractivă ajută la generarea interesului pentru mesaj. Un pliant altfel conceput, atrage atenția asupra mesajului și poate fi păstrat mai mult timp de cei cărora le este oferit

Mai jos am atașat două imagini care ilustrează cele două pliante ale Centrului de Documentare și Informare din cadrul Școlii Gimnaziale Șugag. Primul este destinat elevilor din clasele de gimnaziu, cadrelor didactice și membrilor comunității, iar al doilea este adaptat vârstei elevilor din clasele primare. Acesta din urmă este un pliant, interactiv, la sfârșitul activității elevii fiind invitați să coloreze în conformitate cu indicațiile date. După ce își îndeplinesc sarcina, vor descoperi că au colorat în conformitate cu codul culorilor. La o primă vedere acest tip de activitate poate fi socotită ca a fi una pedagogică. Cu toate acestea consider faptul că cei mici vor duce pliantul acasă și poate unii dintre părinți vor fi interesați de informația care o conține. În acest fel, chiar și un pliant folosit în scop pedagogic, devine un instrument util de comunicare atât pentru elevi cât și pentru părinții lor.

Primul pliant este inclus în mapa de prezentare a școlii, este afișat într-un loc vizibil, iar fiecare invitat al Centrului de Documentare și Informare, respectiv al școlii primește acest pliant pentru a fi mai bine informat asupra locului în care a fost.

Școala Gimnazială Șugag
Strada Valera Frumusești, nr. vîlg
Șugag, Județul Alba

(1- Pliantul Centrului de Documentare și Informare Șugag)

Centrul de documentare și informare

Biblioteca din școala ta este una specială. Tocmai de aceea te invităm să o vizitezi.

CENTRUL DE DOCUMENTARE ȘI INFORMARE (CDI)

Aici vei fi ajutat de un profesor documentarist să găsești o informație de care ai nevoie.

Totodată, de la CDI, poți împrumuta cărți, poți răsfoi cărți sau reviste și de asemenea ai acces la diverse activități interesante.

Nu uita, dragă cititorule, faptul te așteaptă în acest loc special, și de aceea trebuie să respectăm regulile pe care le găsești mai sus.

Nu uita că te așteaptă în acest loc special, și de aceea trebuie să respectăm regulile pe care le găsești mai sus.

Reguli:

- Nu lăsa în bibliotecă sau în sala de lectură.
- Nu scrie pe cărți.
- Nu desprinde paginile din cărți.
- Dacă găsești o pagină ruptă, raportează-o.
- Nu folosi colțurile cărții.

Cărțile sunt bogăția cea mai de preț a CDI-ului, așa că nu uita:

- O carte se împrumută pentru două săptămâni.
- Nu scrie pe cărți.
- Nu desprinde paginile din cărți.
- Dacă găsești o pagină ruptă, raportează-o.
- Nu folosi colțurile cărții.

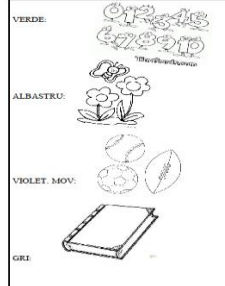
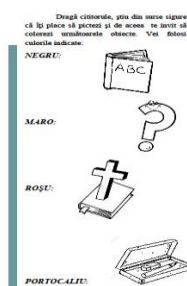

În CDI, ai posibilitatea de a consulta diverse site-uri pe Internet, pentru a te informa. Ai înțeles?

- Nu poți calculați fără acordul profesorului documentarist.
- Nu desprinde paginile din cărți.
- Nu folosi colțurile cărții.

Pentru tine, care abia acum începi să citești, am pregătit cărți speciale, care au multe imagini și care te vor ajuta să înțelegi mai bine ceea ce citești.

Pe acest raft vei găsi cărți de povești, dar mai mult decât atât vei întâlni prietenii care cu siguranță îți vor oferi curiozitatea și te vor ajuta să îți dezvoltai imaginația.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘUGAG

Centrul de Documentare și Informare

SALUT!

Eu sunt FILA. Sunt mascota școlii noastre. Loc în care te așteaptă să te informezi cu mine și poți face o călătorie fascinantă în „cazul cărții”.

Pentru început vreau să îți urez: ... Bine ai venit în bibliotecă, unde pe rafturi, ordonate în mod alfabetic te așteaptă cărți a căror conținut te va purta în lumi fascinante și a căror personaj te vor însoți în aventuri minunate.

(2- Pliantul Centrului de Documentare și Informare Șugag, pentru clasele primare)

BENEFICIILE COGNITIVE ALE PARTICIPĂRII ÎN SPORTURI A PREȘCOLARILOR

Prof. învă. preșcolar: Crăciun Oana-Maria, G.P.P. nr. 16 Alba Iulia

În cadrul jurnalului intitulat drept „Early Education and Development” a fost publicat în data de 28 iulie 2020 un articol care vizează partea de investigarea a beneficiilor cognitive a copiilor care sunt angajați în diverse sporturi în învățământul preșcolar, și anume „The Cognitive Benefits of

Participating in Structured Sports for Preschoolers”. Prin actualul studiu s-a investigat în ce măsură participarea la diverse sporturi este asociată cu funcția executivă a preșcolarilor. În începutul studiului s-a dorit participarea copiilor la o serie de sporturi, însă, pentru a identifica conexiunile care se pot stabili între tipul de sport și preșcolar, s-a realizat structurarea acestora pe trei dimensiuni: pe de o parte, activități sportive care necesită mai multe priceperi, unde identificăm fotbalul, baschetul, voleiul și artele marțiale, așadar, pe de cealaltă parte sunt activitățile sportive care presupun o singură pricepere, cum este înotul, dansul, majoretele, atletismul, iar la acestea se adaugă și activitățile sportive mixte care cuprind cele două tipuri de activități descrise mai sus. În ceea ce privește eșantionul, s-a urmărit un număr de 197 de preșcolari în vârstă de 4 ani împreună cu părinții lor, aceștia fiind aleși într-o mare măsură pe baza unui program local de probă în anul școlar 2017-2018. Eșantionul este preponderent alb deoarece avem o participare de 83,8% din cei implicați. Părinții copiilor au fost de acord și au întocmit documentele necesare pentru participarea la aceste activități.

Abilitatea copiilor de a avea un control al gândurilor, răspunsurilor și comportamentelor îndreptate spre atingerea scopurilor se bazează pe funcția executivă. Cele mai multe cercetări spun că această funcție cuprinde 3 componente: controlul inhibitor, memoria de lucru și flexibilitatea cognitivă. Controlul inhibitor este definit ca abilitatea persoanei de a trece peste un anumit răspuns, în favoarea unuia mai adaptativ. Memoria de lucru este abilitatea de a păstra informațiile în minte, în timp ce mintea este cu ușurință pregătită pentru un alt lucru. Flexibilitatea în gândire este abilitatea de a schimba atenția și focusarea pe atingerea unui scop intern sau atingerea cerințelor unei sarcini. Colectarea datelor rezultate în ceea ce privește implicarea în activitatea sportivă se realizează sub forma unor evaluări directe ale funcției executive care se întind pe baza a trei probe: testul „zi-noapte”, sarcina de sortare a cartonașelor și intervalul de cifre scrise invers. O serie de factori au ajutat la analizarea datelor efectuate pentru identificarea beneficiilor cognitive: vârsta copiilor, educația părinților, rasa, etnia, sexul și activitatea fizică a copilului. Implicarea părinților a fost una prielnică deoarece s-a bazat pe un feedback constructiv urmărind informații cu privire la activitatea zilnică a preșcolarilor.

Privind statisticile rezultatelor este esențial să evidențiem că un procent de 54,8% din preșcolari nu au mai participat la un sport, pe când cei care au participat reprezintă doar un procent de 44,7%. Din cei care au participat la activitățile sportive, 51,3% din preșcolari au participat la activități sportive care presupun o serie de priceperi, iar la activitățile care necesită mai puține priceperi și deprinderi este prezent un procent de 29,4%. Restul preșcolarilor, incluși în procentul de 19,3% au participat la sporturi mixte din cele două categorii. În urma studierii acestor rezultate, s-a arătat că vârsta și etnia au identificat un scor crescut în cadrul tuturor celor trei tipuri de evaluări. Preșcolarii incluși în cadrul sporturilor cu mai multe abilități, a „sporturilor deschise” au prezentat un scor ridicat în cadrul sarcinii de sortare a cartonașelor, adică au dezvoltat partea de flexibilitate în gândire, pe când cei care au participat la sporturi mixte, și-au antrenat memoria de lucru în cadrul activității de interval de cifre scrise invers. Variabilele legate de participarea la activitățile sportive descrise nu au identificat atingerea ultimei componente a funcției executive, numită și controlul inhibitor.

În urma acestui studiu realizat pe parcursul unui an școlar, s-a ajuns la considerentul că participarea în cadrul unui sport a copiilor preșcolari favorizează dezvoltarea proceselor cognitive deoarece are reguli specifice și necesită acestora să rețină regulile și să le aplice corect în vederea realizării prielnice a activității (memoria de lucru) și în același timp să se adapteze regulilor și tipurilor de joc care sunt mereu în schimbare (flexibilitatea gândirii). Rezultatele obținute au fost prezentate cu ajutorul unor indicatori statistici.

Pe de o parte, acest articol mi-a plăcut deoarece oferă copiilor oportunitatea de a exersa componentele funcției executive a creierului în moduri adecvate și în același timp atractiv vârstei acestora. Dezvoltarea acestei funcții este rezultatul combinației de modificări biologice, neurologice

și a influențelor contextuale, ceea ce înseamnă că dezvoltarea depinde de caracteristicile individuale ale copilului, dar și de limitările și mediul de proveniență al acestuia. În activitatea zilnică de la grădiniță se poate face o supraveghere a copilului care desfășoară o anumită activitate sportivă în comparație cu motivația sau îndemânarea în realizarea lucrărilor.

Efectul dat de un astfel de articol a fost unul roditor datorită faptului că am cercetat mai multe informații despre aceste activități ale evaluării copiilor: prima activitate se referă la *testul „zi-noapte”* care are în prim plan evaluarea controlului inhibitor și care urmărește inhibarea răspunsurilor instinctuale când prezintă cartonașe despre soare și lună. Copiii sunt îndrumați să spună opusul a ceea ce văd ei (de exemplu, dacă se arată soarele, ei trebuie să spună că este noapte). Următoarea activitate vizează *sarcina de sortare a cartonașelor* și evidențiază evaluarea gândirii flexibile a preșcolarilor. Se prezintă cartonașele colorate cu un câine, un pește și o pasăre și copiii trebuie să le sorteze pe culoare, mărime și formă. Aceștia primesc patru cutii pe fața cărora sunt ilustrate aceste animale. Pentru prima încercare, cartonașele trebuie sortate pe baza formei (cartonașul cu câine merge în cutia care are în față un câine), mai apoi se va sorta în funcție de culoare și dimensiune. Dacă se vor obține cel puțin 5 puncte până la a treia secțiune, regulile jocului vor fi modificate (marginile negre ale cartonașului îl vor obliga să sorteze jucăriile după mărime, iar când nu are margini negre se va ordona după culoare).

Ultima evaluare a funcției cognitive vizează o activitate denumită *interval de cifre scrise invers* care vizează partea de memorie de lucru a copiilor și se lucrează cu ajutorul unei marionete. Această marionetă este prezentată sub forma unui prieten care spune cuvintele invers. Dacă marionetei îi spunem 1-2, ea va repeta după noi, însă va spune invers, 2-1. Acest model este prezentat copiilor și atunci vor fi și ei evaluați prin combinații de cifre și se poate prezenta un interval de până la 7 cifre. Fiecare răspuns are un punctaj: 0- incorect; 1- corect.

Pe de cealaltă parte, acest articol este unul redus în ceea ce privește numărul de preșcolari și ar trebui ca cercetările următoare să înlocuiască aceste rezultate cu eșantioane mai mari și mai reprezentative pentru a determina generalizarea datelor referitoare la beneficiile cognitive. Se pot include și abilități specifice fiecărei activități sportive tocmai pentru a asocia categoria sportivă cu preșcolarii în cauză și cu bagajul de cunoștințe pe care l-au dobândit.

Conchidem că, în urma rezultatelor, acest studiu îndeamnă la reflectarea de noi strategii de organizare a timpului, strategii care vizează sănătatea fizică și psihică și care facilitează stabilirea și formarea flexibilității în gândire, dar și exersarea memoriei de lucru a preșcolarilor, toate acestea fiind menite să promoveze și beneficiile cognitive prin activitățile sportive.

BIBLIOGRAFIE:

Bryant, L., Duncan, R., & Schmitt, S. (2020, Iulie 28). The Cognitive Benefits of Participating in Structured Sports for Preschoolers. *Early Education and Development*, 13. doi:10.1080/10409289.2020.1799619

Prosen, S., & Smrtnik Vitulic, H. (2017, Ianuarie 11). Children's emotional expression in the preschool. *Early Child Development and Care*, 10. doi:10.1080/03004430.2016.1278367

WEBOGRAFIE: <https://z-lib.org/>

ELEVII DE LA LICEUL CU PROGRAM SPORTIV „FLORIN FLEȘERIU” SEBEȘ LA „VÂNĂTOARE DE PLANTE ȘI FLORI MEDICINALE” ÎN PARCUL DENDROLOGIC „DR. ION VLAD” DIN ALBA IULIA

Prof. Popa Diane, Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș

Copiii de la Liceul cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș au participat la o excursie tematică în 22 iunie 2022, în contextul finalului de an școlar.

Copiii au efectuat activități extrașcolare la Parcul Dendrologic din Alba Iulia și în Parcul de Aventură „Dynamis”, coordonați de prof. Diane Popa și de prof. de limba romani Lidia Ursu, cadre didactice în cadrul Liceului cu Program Sportiv „Florin Fleșeriu” Sebeș din Județul Alba. Excursia a fost gratuită pentru elevi, transportul fiind asigurat cu sprijinul domnului director, Alexandru Dăncilă.

Elevii au fost „invitați” la o „vânătoare de plante și flori medicinale” în Parcul Dendrologic „Dr. Ion Vlad” din Alba Iulia, dar și la activități de recreere în Parcul de Aventură „Dynamis”, unde s-au simțit ca Spiderman.

Acțiunea desfășurată a fost destinată elevilor de etnie romă și română din clasele III-VII care au avut rezultate deosebite la învățătură și la purtare în anul școlar 2021-2022. Printre elevii care au acceptat provocarea au fost: Moldovan Elisa Maria, Lupu Vasile, Stoica Ilie Dario, Gabor Alexandra Maria, Marian Cotruș, Ciocea Ioana, Ciocea Aida, Lucas Oprean, Abel Stoica, Neagu Adelina.

Copiii au fost împărțiți pe echipe și au fost puși în situația de a identifica plante medicinale, dar și de a afla câteva din beneficiile lor pentru organism: cătina, cicoarea, coada-calului, mușetelul, urzica vie și moartă, pădăria, măceșul, margareta, pătlagina, bradul argintiu, anghinarea, castanul sălbatic, frăguțele, pălămida, arnica, traista ciobanului etc.

„A fost o lecție deschisă despre ce înseamnă conexiunea cu natura, am încercat să le explicăm copiilor că apropierea de ea crește semnificativ imunitatea, bunăstarea psihică, dar și nevoia de cunoaștere”, a precizat prof. Diane Popa.

Unele din beneficiile petrecerii timpului în natură pentru copii (și nu numai) sunt: „Natura este cel mai performant mediu de învățare, nu judecă pe nimeni, stimulează simțurile, ajută la o dezvoltare armonioasă pe plan FIZIC: crește coordonarea motorie; echilibrul; agilitatea; coordonarea; ascute vederea la distanță, previne miopia; crește nivelul vitaminei D, și implicit al imunității; previne obezitatea.

Pe plan INTELECTUAL: stimulează creativitatea; curiozitatea; imaginația; dezvoltă simțul observației și al gândirii critice.

Pe plan EMOTIONAL: relaxează, reduce stresul, crește încrederea în sine, independența, pacea, respectul, acceptarea celui diferit.”

Fiecare a înțeles rolul naturii în dezvoltarea omului de-a lungul vieții, a celorlalte viețuitoare și importanța protejării ei.

FORMAREA SPIRITULUI PATRIOTIC ÎN MEDIUL ȘCOLAR

Prof. Teompa Aviu Ștefan, Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Patriotism și la ce înseamnă să fii patriot. Cum văd eu patriotismul? În Dicționarul explicativ al limbii române patriotismul este definit ca “...*sentiment de dragoste și devotament față de patrie și de popor, statornicit în decursul istoriei...*”. Mai simplu și scurt spus, patriotism înseamnă dragostea față de țară/popor. Manualele de cultură civică au un capitol aparte referitor la ce înseamnă să fii patriot? Se revine cu termenul de patriotism ca sentiment de dragoste de țară, manifestat prin preamărirea și apărarea acesteia. Lecțiile de cultură la acest capitol își propun să discute ideile și sentimentele referitoare la patrie și patriotism.

Se poate lucra pe grupe de 3-4 elevi, fiecare grupă are de formulat o definiție a patriotismului după un plan de idei:

- Patriotismul este sentimentul de iubire față de țară în care te-ai născut sau țara în care trăiești?
- Este un sentiment înnăscut sau dobândit?
- Dacă este înnăscut, de ce se deosebesc oamenii născuți în aceeași țară? Dacă este dobândit, ce anume îl influențează?
- Patriotismul se manifestă doar în anumite momente, cum ar fi ziua națională, sau în orice zi?
- Ești patriot dacă lupți pentru țară. Dar dacă nu este nici o luptă, mai poți fi patriot?
- Poți fi patriot fără să cunoști istoria țării în care te-ai născut?
- Poți fi patriot și să-ți iubești locurile natale, dar să trăiești în altă țară?
- Îți poți manifesta patriotismul față de mai multe țări în același timp? În ce fel?

După formularea unor puncte de vedere grupele constituite își exprimă argumentat cea ce susțin prin exemple particularizate în funcție de problema avută în discuție.

După parcurgerea acestei etape nu doar se presupune, dar există siguranța că aspectul avut în discuție, patriotismul a fost înțeles și receptat la justa lui valoare.

Se trece la un alt mod de abordare a patriotismului. manifestarea patriotismului nu este identică, se poate manifesta individual în funcție de particularitățile individului, de locul de muncă și de ocupație.

Se constituie mai multe grupe care abordează patriotismul, formele lui de manifestare după un plan dat:

- ✓ Care sunt elementele specifice în manifestarea patriotismului pentru: elevi, miniștri, agricultori, comercianți, judecători?
- ✓ Care sunt elementele comune în manifestarea patriotismului pentru fiecare categorie menționată?
- ✓ Care sunt formele cotidiene de manifestare a patriotismului lor?
- ✓ Când acționează o persoană din patriotism și când din interes personal? Se opun cele două tipuri de acțiune? În ce condiții?

La finalul acestei activități, după ce elevii ce compun grupele își expun punctele de vedere, profesorul sintetizează aspectele esențiale ale prezentărilor.

În anumite condiții apreciem că comportamentul nu este patriotic. Atunci când discursul patriotic, ce înseamnă iubire față de țară, intră în contradicție cu comportamentul individual, spunem că este vorba de demagogie. Este dat cel mai bun exemplu, perioada comunistă când s-a manifestat un anume tip de demagogie.

Un alt element de manifestare a comunismului într-o formă deviantă este atunci când se face comparație între români, în cazul de față și alte națiuni și se exagerează cu calitățile și valorile românilor, sunt cei mai buni, cei mai harnici, cei cinstiți etc. Se trece de la o atitudine de patriotism la un comportament opus, ajungându-se la șovinism, acea concepție care susține că în comparație cu alte popoare doar națiunea din care facem are elemente pozitive. Prin șovinism se promovează dușmănia între popoare și ura față de persoanele din altă etnie.

Un comportament echilibrat, moderat presupune să conștientizăm că nu tot ce fac străinii este rău, că nu tot ce fac cei din neamul nostru este bun. În același timp există situații legate de ziua națională, de simbolurile naționale care nu pot fi justificate printr-un comportament antipatriotic, prin atitudini negative.

Pentru o mai bună înțelegere a ceea ce înseamnă comportamentul patriotic și comportamentul antipatriotic sau nepatriotic, se discută în echipe, apoi la nivel de întreaga clasă.

Identitatea personalitatea și identitatea națională sunt alte teme care nu se exclud în abordarea temei patriotismului. Identitatea națională este atestată din punct de vedere juridic printr-un document, carte de identitate sau pașaport, iar din punct de vedere practic putem vorbi de trăsăturile unui popor, care rezultă din limba, cultura comună, dar mai ales din istorie.

Ca și activități practice elevii pot avea ca și sarcini de lucru să descrie propria identitate apoi să o prezinte colegilor de clasă. O altă activitate la care sunt supuși elevii se referă la modalitatea de a acționa în diferite situații. Exemplu directorul a stabilit ca la finalul anului școlar să se organizeze un banchet sau să se organizeze o excursie. Elevii în urma discuțiilor pe care le au între ei trebuie să hotărască care dintre cele două decizii o consideră cea mai potrivită. În urma discuțiilor pe o asemenea temă rezultă elemente de personalitate ale fiecărui elev.

O altă temă apărută în ultima perioadă de timp se referă la patriotismul și integrarea europeană. Cei doi termeni funcționează împreună nu separat. Sunt atinse probleme precum cele referitoare la integrarea europeană, momentele de constituire a Uniunii Europene, instituțiile Uniunii Europene, dar și patriotismul și Europa unită.

Pe parcursul desfășurării activității lecțiile sunt însoțite de ilustrații precum Marea Adunare Națională de pe Câmpia Libertății de la Blaj de la 1848, imagini ale unor mari sportivi români, mari descoperiri istorice, obiceiuri, tradiții, simbolurile Uniunii Europene.

Se pot analiza citate despre patriotism, exemplu, *Patriotismul nu este numai iubirea pământului în care te-ai născut ci, mai ales, iubirea trecutului, fără de care nu există iubire de țară* (Mihai Eminescu) sau *Dragostea de patrie este cea dintâi religie a unui popor civilizat* (Napoleon Bonaparte). Există și o serie de proverbe care pot să fie dezbătute din prisma patriotismului: *Cucul cântă dar tânjește după cuibul său, Printre străini nici primăvara nu e frumoasă*.

Elevii sunt determinați să înțeleagă că există o conștiință de sine, aceasta se formează prin acumularea faptelor istorice și asimilarea culturii. În absența acesteia, o etnie riscă să dispară din istorie. Faptele de cultură poartă pecetea istoriei, culturii, a datinilor, ritualurilor, tradițiilor diferite de ale celorlalți. Toate acestea poartă pecetea etniei respective, adică un anumit specific etnic.

Pentru unii patriotismul este totul. Pentru alții este ceva desuet. **Eu cred că patriotismul trebuie să facă parte din cultura fiecărui om; el trebuie însă înțeles și exprimat corect, pentru a nu aluneca nici în fundamentalism și obsesie, nici în desuetudine.**

La o analiză atentă se poate observa că patriotismul este legat de o stare emoțională, și anume *dragostea*. O stare emoțională are mai multe componente: trăirea subiectivă; cognițiile (gândurile/credințele) asociate; comportamentele efectuate și posibilele reacții psihofiziologice (ex. o stare de activare fiziologică/*arousal*).

Trăirea subiectivă se referă la ceea ce simțim emoțional (ex. dragostea/devotamentul). Această simțire provine adesea din gândurile, comportamentele și reacțiile noastre psihofiziologice.

Gândurile patriotice trebuie să exprime valorile unui popor și grija față de acesta. Într-un patriotism modern, gândurile patriotice trebuie să fie raționale, exprimând flexibil, dar ferm, valorile unui popor, fără a ofensa însă valorile altor popoare. Atunci când valorile sunt exprimate irațional, rigid, și ofensator la adresa altor popoare, vorbim de fundamentalism, nu de patriotism!

Comportamentul patriotic trebuie, de asemenea, să fie unul congruent cu valorile unui popor. Așadar, comportamentul pe care îl facem trebuie să exprime valorile noastre, fără însă a afecta valorile altor popoare. Reacțiile psihofiziologice (ex. inima îți bate mai repede), când și dacă apar, se asociază trăirilor emoționale.

Așadar, putem fi buni patrioți, ajutându-ne țara, făcându-ne bine treaba acolo unde suntem și asumându-ne ceea ce suntem, cu bune – pe care trebuie să le dezvoltăm – și cu rele – cu care trebuie să luptăm.

După cum vedem, elementul cheie în patriotism este legat de valori. Astfel că, pentru a înțelege ce înseamnă a fi un bun patriot român, trebuie să ne întoarcem la întrebarea: care sunt valorile patriei/poporului român? Greu de răspuns...Nu avem un *ethos* modern, clar definit, o înțelegere valorică a românismului în contextul de astăzi. Este sarcina noilor generații de intelectuali să contribuie la crearea acestora, în contextul celei de-a doua țări pe care o avem, și anume Europa! Până atunci ne putem defini prin valorile de bun simț (ex. cei șapte ani de acasă – valori stabilite în familie), prin valorile comunității mai mici din care facem parte, adesea mai ușor de identificat (ex. valori transilvane) și prin valorile general europene, mai clar precizate, Europa fiind acum a doua noastră patrie. Toate aceste valori vor trebui, inevitabil, asimilate în *ethosul* românismului. Nu în ultimul rând, trebuie să ne asumăm și valorile general umane (ex. stabilite prin Declarația Universală a Drepturilor Omului), care trebuie oricum să fie asimilate în *ethosul* modern al oricărui popor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Maria Liana Lăcătuș, Mihaela Penu Pușcaș, Cultură civică, manual pentru clasa a VII –a, Editura Corint, București, 2000.
2. Dakmara Georgescu, Doina Olga Ștefănescu, Cultură civică, manual pentru clasa a VIII –a, Editura Humanitas, București, 2000.
3. Dorina Chirițescu, Doina Teșileanu, Cultură civică, manual clasa a VIII –a, Editura Sigma, București, 2001.

PROIECT DE ACTIVITATE OPȚIONALĂ „DEZVOLTAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE PRIN UTILIZAREA POVEȘTILOR TERAPEUTICE”

Prof. învă. preșc. Jurca Larisa Maria, Prof. învă. preșc. Bordeu Georgeta, G.P.P. NR. 11 Alba Iulia

Vârsta preșcolară se caracterizează prin dezvoltare accelerată în toate planurile: fizic, cognitiv și socio-emoțional. Aceste planuri se află în strânsă interacțiune și pot fi separate doar artificial, pentru a fi investigate sau înțelese mai ușor. În acest context, mulți cercetători care investighează diverse aspecte cognitive fac acest lucru în strânsă relație cu funcționarea socio-emoțională, vorbind despre *cogniție socială*, respectiv funcții cognitive puse în slujba adaptării sociale.

În această perioadă se produc însemnate schimbări în viața afectivă a copilului, emoțiile și sentimentele preșcolarului însoțesc toate manifestările lui, fie că este vorba de jocuri, de cântece, de activități educative, fie de îndeplinirea sarcinilor primite de la adulți. Viața afectivă a preșcolarului suportă modificări atât de natură cantitativă (crește numărul stărilor și dispozițiilor afective), cât și calitativă (se îmbogățesc și se diversifică formele existente, apar forme noi).

Abilitatea copiilor de a gestiona „îureșul emoțional” care însoțește interacțiunile sociale, este fundamental pentru creșterea și abilitatea de a interacționa și a lega relații cu alte persoane (Thompson, 1990). Modul în care copiii își exprimă sentimentele este legat de evaluarea abilităților lor sociale de către persoanele din viața lor socială. Astfel, în procesul de învățare, pentru a se înțelege cu colegii de aceeași vârstă, copilul este constrâns să își regleze expresivitatea emoțională (Denham, 1998).

Este extrem de important ca individul să înceapă să cunoască tipologii umane și situații de la o vârstă foarte fragedă. Poveștile vin în sprijinul acestui fapt, adăugând experiența necesară și informațiile care să-i ajute în dezvoltarea normală în societate. Viața afectivă a copilului se îmbogățește, poveștile dându-i ocazia să simtă, să trăiască alături de personaje, să aibă acces la a vedea, a auzi, a se transpune, a-și închipui cum se simt și ce simt cei din poveste. Copiii adesea pun întrebări, oftează, se bucură, plâng, sunt cu totul în acea poveste și ea îi încarcă de afecte pe care ei încearcă să le înțeleagă și să le dea o formă plecând de la ce simt și ceea ce li se întâmplă personajelor. Poveștile au o adevărată putere terapeutică în viața copiilor; ele îi pot influența profund și pozitiv deoarece li se adresează acestora într-un limbaj simbolic și ușor accesibil lor, vorbindu-le la nivelul imaginilor și sentimentelor.

Competențe generale:

1. Recunoașterea, acceptarea și autoreglarea emoțională ca fundament al formării unei abilități sociale;
2. Creșterea capacității de adaptare la cerințele grădiniței și ale societății;
3. Dezvoltarea unor abilități intra-și-interpersonale care să faciliteze reușita în viață;
4. Dobândirea capacității de aplicare a unor strategii adecvate în situații critice și/sau stresante;
5. Creșterea sănătății mentale și reducerea riscului apariției devianțelor comportamentale.

Competențe specifice:

Pentru a asigura dezvoltarea socio-emoțională a copiilor, este necesar ca toate demersurile instructiv-educative să se focalizeze pe:

- Formarea și dezvoltarea la copii a abilităților de interacțiune cu adulții, cu copiii de vârste apropiate;
- Acceptarea și respectarea diversității;
- Formarea comportamentelor pro-sociale;
- Recunoașterea, exprimarea și autocontrolul emoțiilor, a expresivității emoționale;
- Dezvoltarea conceptului de sine.

Formarea și dezvoltarea comportamentelor și abilităților socio-emoționale la preșcolari
Abilitățile emoționale

Dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor este importantă pentru că ajută la formarea și menținerea relațiilor cu ceilalți, pentru că ajută copiii să se adapteze la grădiniță și la școală, pentru că previne apariția problemelor emoționale și de comportament, în copilăria timpurie și în cea mijlocie.

Nr. crt	Competența emoțională specifică	Exemple de comportamente
1.	Recunoașterea emoțiilor	- identifică propriile emoții în diverse situații; - identifică emoțiile altor persoane în diverse situații; - identifică emoțiile asociate unui context specific; - identifică emoțiile pe baza componentei nonverbale: expresia facială și postura.
2.	Exprimarea emoțiilor	- transmit verbal și nonverbal mesajele afective; - numesc situații în care apar diferențe între starea emoțională; - exprimă empatie față de alte persoane; - exprimă emoții complexe precum rușine, vinovăție, mândrie; - țin cont de particularitățile fiecărei persoane în cadrul interacțiunilor sociale.
3	Înțelegerea emoțiilor	- identifică cauza emoțiilor; - numesc consecințele emoțiilor într-o anumită situație.
4	Reglarea/autoreglarea emoțiilor	- folosesc strategii de reglare/autoreglare emoțională.

Abilitățile sociale:

Adaptarea eficientă a copiilor la cerințele din ce în ce mai complexe ale mediului sunt asigurate de dezvoltarea optimă a competențelor emoționale și sociale. Orice comportament social este rezultatul unui proces de învățare a ceea ce este valorizat de către societate, alfel spus, competențele sociale facilitează interacțiunile pozitive, corespunzătoare normelor culturale, în așa fel încât să permită atingerea propriilor scopuri și în același timp respectarea nevoilor celorlalți.

Nr. crt	Competența socială specifică	Exemple de comportamente
1.	Complianța la reguli	- respectă instrucțiunile, fără să i se spună; - face liniște când i se cere; - răspunde adecvat la solicitările adultului; - strânge jucăriile la finalul jocului, fără să i se spună; - acceptă cu ușurință schimbarea regulilor de joc; - respectă regulile aferente unei situații sociale.
2.	Inițierea și menținerea unei relații (relaționarea socială)	- inițiază și menține o interacțiune cu un alt copil; - ascultă activ; - împarte obiecte și împărtășește experiențe; - oferă și primește complimente; - invită alți copii să se joace împreună; - rezolvă în mod eficient conflictele apărute.
3	Integrarea în grupul de prieteni (comportamentul prosocial)	- cooperează cu ceilalți când se joacă; - cooperează cu ceilalți în rezolvarea unei sarcini; - oferă și cere ajutorul atunci când are nevoie; - are grijă de jucăriile celorlalți; - ajută în diferite contexte (de ex. Împărțirea rechizitelor, împărțirea gustărilor).

ACTIVITĂȚI PROPUSE

Durata: sem. I al anului școlar 2021-2022

Grupa: mare

Activitatea nr. 1: „Cutiile fermecate cu emoții”

Scop: conștientizarea și exprimarea emoțiilor, etichetarea corectă a acestora

Obiective:

- să identifice emoțiile trăite;
- să asocieze o etichetă verbală expresiei emoționale din desen;
- să asocieze trăirile emoționale cu un anumit context.

Activitatea nr. 2: „Ia păpușa în brațe!”

Scop: perceperea și recunoașterea stărilor emoționale

Obiective:

- să denumească stările emoționale ale fiecărei păpuși, pe baza expresiei faciale;
- să aleagă păpușa corespunzătoare, în funcție de sarcina primită (Ia în brațe păpușa supărată!).

Activitatea nr. 3: „Copacii veseli /copacul trist”

Scop: perceperea diferenței dintre starea emoțională și exprimarea ei externă

Obiective:

- să identifice emoția trăită de copac, din situații prezentată sub formă de teatru de păpuși;
- să asocieze emoția exprimată prin modularea tonului vocii cu cartonașul corespunzător;
- să deseneze expresiile emoționale ale copacilor dintr-o situație prezentată.

Activitatea nr.4: „Ariciul alege să fie bun prieten ”

Scop: perceperea stării emoționale și exprimarea ei verbală

Obiective:

- să deseneze expresiile emoționale ale personajelor din povestea prezentată;
- să argumenteze desenele realizate.

Activitatea nr. 5: „Cum se simte balonul?”

Scop: Utilizarea vocabularului, a cuvintelor și expresiilor care denumesc stări emoționale

Obiective:

- să asocieze cuvinte și expresii stărilor emoționale
- să povestească o situație trăită de ei, asemănătoare cu cea exprimată de balon.

Activitatea nr. 6: „Veverițele Mașa, Dașa și Sașa “

Scopul: reglarea emoțiilor

Obiective:

- să identifice stările emoționale trăite de cele trei veverițe;
- să identifice cauze care au determinat trăirea respectivă;
- să găsească o soluție pentru a regla reacțiile emoționale ale celor trei veverițe.

Activitatea nr. 7: „Emoțiile lui Sorin”

Scop: perceperea stării emoționale

Obiective:

- să identifice propria emoția pe care a trăit-o;
- să identifice evenimente care pot provoca trăirea unei emoții;

Activitatea nr. 8: „Cubul emoțiilor și al sentimentelor”

Scop: recunoașterea și exprimarea sentimentelor și emoțiilor.

Obiective:

- să denumească emoțiile de bază (bucurie, tristețe, furie, frică), exprimate prin imagini, de pe fețele cubului;
- să identifice evenimente care pot provoca trăirea unei emoții (trist, vesel, etc);
- să recunoască emoțiile pe baza componentei nonverbale: expresie facială și postură;

– să găsească soluții adecvate pentru a exprima o emoție trăită și pentru a schimba o emoție negativă într-o emoție pozitivă;

Activitatea nr. 9: „Broscuța țestoasă ne învață...”

Scop: Utilizarea unor strategii de reglare emoțională

Obiective:

- să se familiarizeze cu personajul Broscuței țestoase;
- să eticheteze corect reacțiile emoționale ale personajelor;
- să facă diferența între reacții emoționale adecvate și cele inadecvate;

BIBLIOGRAFIE:

1. Boncu, Ș., Dafinoiu I (2014) *Psihologie socială și clinică*, Editura Polirom.
2. Chelcea, S coord., (2013) *Psihologie socială. Studiul interacțiunilor umane*, Editura Comunicare.ro., București
3. Diederichs, G. , (2017), *A fost odată.....24 de povești terapeutice*, Editura Litera, București;
4. Lievegoed, B. (2011), *Fazele de dezvoltare a copilului*, Editura Univers Enciclopedic Gold Triade, București.
5. Petrovai, D. și colaboratorii, (2012), *Pentru un copil sănătos emoțional și social*, Editura V&I Integral, București;

ISTORIA PATRIEI – MIJLOC DE CONTURARE A PROPRIEI IDENTITĂȚI CULTURALE

Prof. învă. primar Drăgoiu Olimpia Maria, Școala Gimnazială Câmpeni

„După priveliștile lumii, după minunile naturii, nimic nu este mai interesant, mai măreț, mai vrednic de luarea noastră aminte decât Istoria.” (Mihail Kogălniceanu)

Lărgirea orizontului cultural al elevilor este una dintre preocupările fundamentale ale factorilor educativi. Toate obiectele de învățământ oferă variate posibilități de cunoaștere a țării noastre. Patria este deopotrivă mediu geografic, politic, social și cultural. Discipline ca istoria, geografia, limba și literatura română sunt discipline care, prin conținutul lor științific, oferă cele mai multe cunoștințe indispensabile pentru îndeplinirea sarcinilor educării elevilor în spirit patriotic. Aceste cunoștințe trebuie prelucrate și transmise în așa fel încât să devină un bun al elevului și să fie în măsură a declanșa trăiri afective menite să faciliteze o adeziune față de semnificația acestora. Acest lucru este posibil prin alegerea unor strategii educaționale adecvate și care trebuie aplicate cu măiestrie de către profesor. Asigurarea unui echilibru între teorie și practică, între acțiunile cu caracter preponderent informativ și cele cu caracter formativ este indispensabilă.

Educarea elevilor în sensul formării identității culturale se poate realiza urmărind scopurile și obiectivele care vizează formarea personalității elevilor în totalitatea ei. Convingerile moral-patriotice și conduita moral-patriotică se formează doar în activități și prin activități educative. Convingerile patriotice izvorăsc din cunoașterea valorilor general-umane și din cunoașterea și înțelegerea semnificației evenimentelor importante din istoria poporului român. Dezvoltarea conduitei patriotice a elevilor presupune realizarea unei concordanțe între cunoștințele elevilor despre patrie și popor și faptele elevilor în folosul țării.

Privind din perspectiva educației multiculturale, școala este cea care trebuie să valorifice bogăția trecutului istoric și cultural al țării pentru a oferi perspectivele înscrierii poporului și a națiunii române în rândul celorlalte națiuni și pentru a-i evidenția trăsăturile definitorii.

Un mijloc de manifestare a conduitei patriotice sunt activitățile extradidactice de tipul vizitelor, excursiilor și drumețiilor, activităților cultural-artistice și, nu în ultimul rând, prin serbările școlare. Acestea sunt modalități de îmbogățire a cunoștințelor dar și de consolidare a convingerilor patriotice. Procesul de învățământ poate fi adâncit și completat prin astfel de activități prin care elevii își largesc cunoștințele din domeniu.

Pe această linie se înscrie și vizita elevilor clasei Pregătitoare B la Muzeul Avram Iancu din localitatea Câmpeni din data de 25.01.2022.

Vizita la muzeu le-a oferit elevilor posibilitatea de a cunoaște și de a lua contact nemijlocit cu realitatea istorică și cu străduințele oamenilor de a conserva trecutul istoric al patriei.

Cunoștințele teoretice despre istoria patriei și despre momentul Avram Iancu în istoria țării noastre au dobândit semnificații aparte pentru fiecare vizitator al muzeului, cadru didactic, elev și părinte deopotrivă, ca urmare a experienței directe în care a fost implicat.

Antrenarea elevilor în activități ce au drept obiectiv principal cunoașterea culturii și a istoriei poporului român este un mijloc important al formării profilului moral al elevului datorită sensului profund uman pe care îl conferă personalității acestuia.

Bibliografie:

Ioan Nicola, *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996

INFLUENȚA MODELELOR COMPORTAMENTALE PARENTALE ASUPRA PERSONALITĂȚII COPIILOR

*Prof. înv. preșc. Godiciu-Runcan Ileana-Maria, Prof. înv. preșc. Salade Elena-Izabela,
G.P.P. nr.3 Sebeș*

Familia biologică reprezintă una dintre cele mai vechi forme de comunitate umană, ce asigură menținerea continuității biologice, culturale a societății, satisfacerea nevoilor personale, asigurând sentimentul siguranței, menținerii și dezvoltării personalității. Familia, ca nucleu de bază al societății, îndeplinește un sistem de funcții printre care cele mai importante sunt: funcția naturală biologică, funcția economică, funcția de socializare și funcția educativă.

Mediul familial ocupă un loc central în multitudinea factorilor determinanți ai evoluției individului. Copilul nu este un adult în miniatură, ci el este un „candidat la maturizare” (H. Pierot), deosebit de receptiv la influențele pozitive sau negative care se exercită asupra lui. Alături de grădiniță, familia reprezintă un model pentru copil, iar relațiile care se stabilesc între acesta și membrii familiei vor influența evoluția sa viitoare. (G. Maucă).

Pedagogul John Locke spunea: „Nu trebuie să faceți în fața copilului nimic din ceea ce nu vreți să imite. Dacă vă scapă o vorbă sau săvârșiți vreo faptă pe care i-ați prezentat-o drept o greșală când a comis-o, el cu siguranță se va apăra invocând exemplul dat de dumneavoastră și se va pune în asemenea măsură la adăpostul acestui exemplu, încât cu greu vă veți putea atinge de el pentru a-i îndrepta cum trebuie greșeala.”

Rolul familiei nu este doar acela de a oferi adăpost și de a hrăni, ci de a-l ajuta pe copil să evolueze fizic, intelectual și emoțional conform propriilor capacități, caracteristici temperamentale și caracteriale și ținând cont de interesele lui.

Familia este rampa de lansare a copilului în lume, cheia care poate să-i deschidă acestuia ușa spre un viitor în care pășește cu încredere și pregătit pentru orice obstacol. Modul în care familia interacționează cu copilul, cum își exercită rolul de părinți are repercursiuni asupra dezvoltării acestuia și asupra felului cum acesta va reacționa în societate.

În urma unui studiu efectuat în anii '60 asupra a 100 de copii preșcolari, Baumrid a sugerat că majoritatea părinților se încadrează în trei stiluri parentale: stilul permisiv, autoritar și democratic. În 1983 Maccoby & Martin au mai adăugat un stil: stilul neimplicat. La acestea putem adăuga: modelul hiperprotector și modelul inconsecvent.

Dacă părinții autoritari au tendința de a trasa cu rigurozitatea drumul pe care va merge cuplul sub atenta lor supraveghere, punându-i astfel personalitatea într-un con de umbră, cei permisivi, precum și cei neimplicați, din contră, îi lasă acestuia o libertate prea mare. De asemenea, părinții hiperprotectori sufocă personalitatea copiilor cu propria lor personalitate, acești copii fiind în pericol să devină incapabili de a lua singuri decizii, nehotărâți, neîncrezători, dependenți, iar cei inconsecvenți bulversează copiii cu deciziile lor, aceștia nemaștiind cum să reacționeze la manifestările adulților. Niciunul dintre aceste stiluri nu corespunde unui model comportamental pozitiv. Singura atitudine părintească validă și recomandabilă este aceea bazată pe acceptare, respect, înțelegere, dragoste și responsabilizare a copilului, cea care ține cont de personalitatea acestuia, de vârsta și temperamentul celui mic, care implică atât drepturi, cât și obligații, care încurajează cooperarea și independența.

Copiii de aceeași vârstă pot fi diferiți din punctul de vedere al nivelului de dezvoltare a capacității de integrare socială și emoțională. Dezvoltarea optimă este rezultatul unor aspecte de natură genetică, specifică fiecărui copil, precum și a influențelor din familie, a atitudinii părinților față de educația copiilor. Atitudinea părinților față de copiii lor variază în funcție de cunoștințele acestora despre modul în care se dezvoltă, ce ar trebui să știe până la o anumită vârstă. Atitudinile părinților variază de la toleranță excesivă până la atitudini extrem de dure față de comportamentele „inadecvate” ale copiilor. Sursa acestor atitudini este reprezentată de așteptările părinților, care pot fi nepotrivite în raport cu vârsta, respectiv cu abilitățile copilului. De exemplu : dacă un copil nu spune „te rog” și „mulțumesc” la vârsta de 3 ani și este pedepsit din această cauză, atunci este vorba despre o așteptare nerealistă vizavi de abilitățile sale. Acest lucru se datorează faptului că la aceasta vârstă majoritatea copiilor nu folosesc din proprie inițiativă aceste formule de politețe , de aceea ei trebuie îndrumați să o facă în situațiile potrivite, de către un adult. Dar, dacă un copil de 6 ani nu folosește aceste formule de politețe fără a fi atenționat, iar părinții scuză comportamentul (este neatent, este mic), atunci intervine o problemă de subestimare a abilităților sale. După cum se vede în ambele cazuri modelarea comportamentului copiilor este abordată eronat datorită atitudinii și insuficienței cunoașterii a reperelor în dezvoltarea copiilor.

Copiii care sunt pedepsiți extrem de des și care primesc pedepse care nu corespund gravității faptelor, riscă să fie extrem de interiorizați și să dezvolte reacții de teamă, sau, din contră, să imite exemplul parental devenind la rândul lor agresivi în comportament. Pe de altă parte, copiii cărora le sunt tolerate comportamente indezirabile pot să manifeste reacții agresive, crize de furie ca răspuns la orice încercare de a impune reguli sau limite acceptate de societate. Așadar, așteptările părinților trebuie să fie realiste, iar modul în care percep disciplinarea sunt foarte importante pentru

dezvoltarea, integrarea socială a copiilor. Copiii învață prin respectarea regulilor comportamente acceptate de societate, dar acest lucru este strâns legat de consecvența cu care aceste reguli sunt respectate și adulți. Ne putem imagina o situație în care unui copil i se cere să împartă jucăriile iar acesta refuză; dacă uneori acest comportament este ignorat sau tolerat (din diverse motive), iar alteori este pedepsit atunci ne putem aștepta ca acel copil să manifeste comportamentul dorit cu probabilitate redusă. Copiii în cazul cărora părinții nu sunt consecvenți în aplicarea regulilor și consecințelor nerespectării lor, riscă să dezvolte comportamente cu probleme, atitudini sfidătoare la adresa celorlalți, precum și manifestări inadecvate ca răspuns la incapacitatea de a anticipa reacțiile părinților la comportamentele lor.

Reacțiile comportamentale ale părinților în situații critice sunt preluate de copii foarte ușor, prin învățarea observațională, aceștia imitând comportamentele părinților în situații similare. Expunerea repetată a copilului la același tip de comportamente poate duce la formarea unor stiluri de manifestare dezirabile sau indzirabile. Dacă părinții reacționează la situații conflictuale prin agresivitate atunci e posibil ca propriul copil să manifeste același tip de comportament în situații conflictuale. Dacă însă conflictele sunt rezolvate constructiv, prin negociere și compromis, atunci modelul oferit va duce la reacții adecvate și din partea copilului în acest gen de situații. Așadar, comportamentul copiilor este puternic influențat de comportamentul parental.

Majoritatea adulților nu au fost învățați în copilărie cum să se confrunte cu diverse probleme și cum să le rezolve. Drept urmare, la maturitate, nu vor ști să abordeze problemele eficient și să le depășească. Părinții trebuie să-și rezolve problemele de natură emoțională reușind astfel să le rezolve pe cele practice. Dacă își vor rezolva propriile conflicte vor reuși să învețe copiii cum să-și depășească problemele pe care le întâlnesc. Dispunând de o bună pregătire psiho-pedagogică, educatoarele le revine revine rolul, extrem de important, de a-i ghida pe părinți prin hățușul educației copilului. În acest sens, în cadrul diferitelor activități și programe desășurate împreună cu familia (ședințe cu părinții, lecții deschise, activități extracurriculare, discuții individuale, „Educați Așa”, „Da, poți!”) în grădiniță, le-am sugerat părinților, i-am învățat și i-am îndemnat:

- să se ofere ca model de sentimente adecvate și strategii de adaptare, copilul observând și imitând ce va vedea la el;
- să-și exprime sentimentele față de copil, deoarece îl ajută pe acesta din urmă să-și identifice propriile sentimente;
- să-și împărtășească gândurile cu copilul, căci astfel le arată felul în care acestea creează anumite sentimente;
- să-și accepte copilul indiferent ce fel de sentimente ar exprima;
- să-i ajute copilul să nu pretindă imperativ un lucru, să nu exagereze sau să gândească în termeni de catastrofă, să-și asume greșelile;
- să-și accepte copilul și când nu se poartă rațional.

O altă modalitate de comportament parental care poate influența personalitatea copilului este felul în care acesta se acceptă pe el însuși și pe copilul lui. „Acceptarea de sine” este acceptarea necondiționată, asumarea responsabilității pentru însușirile, calitățile și comportamentele proprii – atât cele bune, cât și cele rele – fără a cataloga sinele drept bun sau rău. „Acceptarea celui alt” presupune modul în care se face diferența dintre a displăcea o persoană în funcție de o trăsătură sau un comportament și a displăcea sau a respinge întreaga persoană.”

- Părinții care se acceptă pe sine și pe copii lor, îi iubesc și îi acceptă indiferent de comportamentul lor.
- Copiii simt existența acestei acceptări necondiționate permanente, chiar dacă părinții reacționează diferit la purtările de zi cu zi ale propriilor copii.

- Dacă un părinte crede că s-a purtat în mod greșit trebuie să mai verifice o dată situația să vadă dacă într-adevăr a făcut o greșeală. Acesta trebuie să corecteze greșeala, să se ierte pe el însuși și să încerce să nu se mai comporte așa în viitor.
- Urmând acest plan, părintele trebuie să-i învețe și pe copii să facă la fel.

Părinții mai pot influența personalitatea copiilor învățându-i să-și lumineze propria viață, prin urmare, creându-și și propria fericire și satisfacție. Astfel, adulții trebuie să:

- Ofere copiilor un model pozitiv de comportament;
- Ignore manifestările unor sentimente nepotrivite din partea lor;
- Nu-i critice prea mult pe copii pentru greșelile lor;
- Încurajeze copiii pentru a lua decizii și să se accepte pe ei înșiși ca persoane, indiferent de rezultat;
- Încurajeze copiii să-și exprime dorințele, chiar dacă nu există garanția că le pot obține;
- Nu-i învinovătească pe copii pentru modul în care se simt ei, ca părinți;
- Evite să le dea sfaturi pentru a-și rezolva problemele sau să le rezolve în locul lor (se recomandă doar sugestiile);
- Lase copiii să se implice în activități pe care le pot practica independent (ex. hobby-uri);
- Citească din cărți, povestească lucruri pozitive, pline de speranță;
- Învețe copiii să-și spună lucruri încurajatoare, cum ar fi: „Am făcut o treabă bună”, „Îmi place când pot să termin un lucru început”;
- Încurajeze copiii să-și folosească imaginația și creativitatea;
- Încurajeze copiii să aibă un bun simț al umorului și capacitatea de a vedea partea bună a lucrurilor;

Comportamentul părinte – copil trebuie să genereze o stare de sănătate psihică, emoțională și comportamentală pentru copii. Toate persoanele implicate în educația copiilor, în special părinții, dar și grădinița, contribuie la dezvoltarea unor copii raționali și fericiți prin oferirea unor modele de viață corespunzătoare.

BIBLIOGRAFIE:

- Agabrian, Mircea - „Școala, familia, comunitatea”, Editura Institutul European, Iași, 2006;
- Florea, Nicoleta Adriana - „Școala și cosilierea părinților”, Editura ARVES, 2006;
- Ionescu, Mihaela, Negreanu, Elisabeta - „Educația în familie - Repere și practici actuale”, 2006;
- Vrăsmaș, Ecaterina - „Intervenția socioeducațională ca sprijin pentru părinți”, Editura Aramis, 2008;
- Waters, Virginia - „Povești raționale pentru copii”, Editura RTS, Cluj- Napoca, 2003.

Poze din activități:

ACTIVITĂȚI DE EDUCAȚIE PENTRU SĂNĂTATE ÎN CADRUL PROIECTULUI ERASMUS+ COORDONAT DE GRĂDINIȚA CU P.P. „DUMBRAVA MINUNATĂ” DIN ALBA IULIA

*Coordonator, Petcu - Nicola Nicoleta Alina
Responsabil promovare proiect, Jitaru Ioana Anca*

Promovarea unui stil de viață sănătos încă din cadrul învățământului preșcolar, pune bazele unei vieți sănătoase și implicit conduce la o societate mai sănătoasă și mai preocupată pentru sănătatea propriilor indivizi.

Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava Minunată” din Alba Iulia a inițiat în acest sens, proiectul Erasmus+ „Innovative Methods in Health Education Activities”, care s-a desfășurat pe o perioadă de 2 ani, din 1.10.2019 și până în 31.12.2021, având ca parteneri grădinița Melikgazi Belediyesi Tinaztepe Anaokulu din Kayseri Turcia.

Nevoia inițierii acestui proiect a reprezentat-o numărul tot mai mare de copii obezi, dar și competențele scăzute ale cadrelor didactice în aplicarea metodelor de promovare a unui stil de viață sănătos în rândul preșcolarilor.

Scopul acestui proiect a fost creșterea competențelor cadrelor didactice, în vederea aplicării și identificării unor noi metode de promovare a unui stil de viață sănătos în rândul preșcolarilor, utilizând noi mijloace de învățământ sau îmbunătățindu-le pe cele existente, astfel încât să formeze copiilor un comportament adecvat în sensul asimilării unui stil de viață sănătos printr-o alimentație sănătoasă, consumul de fructe și legume, consumul de apă plată în detrimentul sucurilor carbogazoase, mișcare în aer liber și păstrarea unei igiene corecte.

Obiectivele acestui proiect au fost:

- Familiarizarea celor 18 cadre didactice implicate, cu noi metode prin care se promovează un stil de viață sănătos în grădiniță, pe tot parcursul proiectului.
- Crearea, de către cadrele didactice, a unor mijloace optime de învățământ, care să ducă la buna desfășurare a activităților referitoare la stilul de viață sănătos.
- Aplicarea metodelor inovative în procesul instructiv-educativ, de către minim 60 % din cadrele didactice participante, pe tot parcursul proiectului.

În cadrul activităților acestui proiect, cât și în mobilități au participat 18 cadre didactice – educatoare- din toate cele 2 grădinițe implicate.

În cadrul proiectului au fost prevăzute 3 activități de „learning, teaching, training activities”, dar fiecare grădiniță participantă a derulat și alte activități pe parcursul proiectului, având ca tema educarea copiilor în ceea ce privește consumul de legume și fructe, apa în detrimentul băuturilor carbogazoase, mișcare fizică în aer liber, igiena corporală adecvată.

Toate activitățile propuse au urmărit prioritatea orizontală - supporting individuals in acquiring and developing basic skills and key competence, în ceea ce privește dobândirea de competențe în utilizarea unor metode eficiente în cadrul activităților de educație pentru sănătate în grădiniță. Prin acest proiect, fiecare participant a dobândit câteva competențe cheie, care le-au permis să lucreze mai ușor în activitățile de educație pentru sănătate.

Prima activitate s-a derulat în Turcia, iar a doua în România. În cadrul acestor activități, cadrele didactice din țările partenere în proiect au vizitat grădinițele și împreună cu toate educatoarele din aceste două unități au derulat diverse ateliere.

În perioada 4 – 10 aprilie 2021, în cadrul proiectului s-a desfășurat activitatea de mobilitate în Turcia, Kayseri – Melikgazi.

Activitățile desfășurate de partenerii noștri au vizat dezideratele proiectului: să formeze copiilor comportamente adecvate, în sensul asimilării unui stil de viață sănătos, printr-o alimentație sănătoasă, consum crescut de fructe și legume, consumul de apă plată în detrimentul sucurilor carbogazoase, mișcare susținută în aer liber și menținerea unei igiene corporale corecte, dar și să dezvolte în acest sens competențele cadrelor didactice spre a realiza activități de promovare „A UNUI STIL DE VIAȚĂ SĂNĂTOS”, folosind metode și mijloace adecvate.

Timp de 7 zile, nouă educatoare de la Grădinița cu P.P. „Dumbrava minunată” au trăit o experiență interesantă și productivă la Grădinița Melikgazi Belediyesi Tinaztepe Anaokulu din Turcia. Au observat activități didactice inovative pe tematica proiectului dar și profesionalismul cadrelor didactice în prezentarea metodelor și mijloacelor utilizate în grădiniță, pentru însușirea de către preșcolari a unui stil de viață sănătos, pentru respectarea unor reguli de igienă corporală și alimentară, bazate pe consumul crescut de fructe și legume, pe mișcare zilnică susținută și consumul zilnic de apă plată, în detrimentul bauturilor

carbogazoase.

În perioada 6-17 decembrie 2021, a avut loc la Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava minunată” Alba Iulia, mobilitatea realizată în România din cadrul proiectului.

Cele 9 cadre didactice de la grădinița parteneră din Turcia, din orașul Kayseri, au asistat la activitățile realizate de educatoarele Grădiniței „Dumbrava minunată”, legate de promovarea unui stil de viață sănătos în rândul preșcolarilor; au avut ocazia să-și însușească metode și mijloace utilizate în cadrul

din

educației pentru sănătate. Printre obiectivele acestui proiect fiind și descoperirea unor metode și mijloace didactice inovative în educația pentru sănătate, dar și regândirea strategiilor didactice deja cunoscute cu scopul de a ajuta preșcolarii să își însușească un stil de viață sănătos și creșterea competențelor cadrelor didactice în acest sens.

Tot în acest interval au avut loc două workshop-uri de diseminare a rezultatelor proiectului la care au participat oaspeții din Turcia, reprezentanți ai instituțiilor din Municipiul Alba Iulia colaboratoare cu grădinița

noastră în cadrul acestui proiect; doamna inspector pentru educație timpurie, Stan Loredana, doamnele directoare de grădinițele din Municipiul Alba Iulia și cadrele didactice ale grădiniței noastre.

Colegii noștri de breaslă de la grădinița parteneră din Turcia au fost încântați de activitățile la care au participat în grădinița noastră, s-au arătat dornici de continuarea colaborării și de

împărtășirea de noi idei cu cadrele didactice din grădinița noastră. Totodată aceștia au fost plăcut impresionați de frumusețea țării noastre și în special a orașului Alba Iulia, centru istoric de mare însemnătate națională.

A învăța copilul de la cea mai fragedă vârstă să fie îngrijit, să respecte reguli de igienă personală și de grup, să se obișnuiască un regim rațional de alimentație, înseamnă a rezolva una din marile probleme ale societății noastre și anume sănătatea fizică și mentală a populației.

Toate aceste ateliere, au avut ca scop identificarea unor metode, materiale și mijloace optime de realizare a activităților de educație pentru sănătate, în grădiniță și modul de aplicare.

cu

lor

A fost important să țină cont de specificul vârstei, de faptul ca preșcolarii nu operează cu noțiunile abstracte și că tot ceea ce dorim să îi învățăm, deprinderile pe care vrem să le formăm, trebuie să aibă un suport concret. Din acest motiv a fost necesară găsirea unor materiale și mijloace didactice atractive și utile prin care s-au realizat activitățile de educație pentru sănătate.

Promovarea proiectului s-a realizat pe tot parcursul derulării acestuia, prin diverse modalități: site-ul organizațiilor participante, diverse articole în presa scrisă, flyere, postere, în cadrul cercurilor pedagogice, a comisiilor

metodice, pe platforma eTwinning, pe diverse platforme educaționale

Activitățile proiectului au fost integrate în toate activitățile grădiniței, prin faptul că în acea săptămână, în întreaga grădiniță implicată în proiect s-au discutat despre stilul de viață sănătos. A fost un proiect tematic de o săptămână, în care s-au realizat diverse activități pe această temă.

Ca metode de lucru s-au folosit: workshopurile, observarea activităților, problematizarea, cooperarea dintre participanți, schimbul de idei, discuțiile, exercițiul, jocul de rol, focus grup.

Proiectul a avut un impact asupra cadrelor didactice, în primul rând, apoi asupra preșcolarilor, asupra părinților și asupra comunității locale, s-au realizat activități în colaborare cu instituții educative ale comunității locale.

Prin metodele și cu ajutorul materialelor și mijloacelor didactice inovative, pe care educatoarele le-au utilizat la grupe, preșcolarii și-au format mai ușor deprinderile unui stil de viață sănătos.

În mod indirect sperăm că acest proiect a dus la creșterea satisfacției părinților privitor la activitățile derulate de cadrele didactice din grădinița noastră și promovarea unui stil de viață

sănătos și în familiile preșcolarilor, precum și creșterea popularității și prestigiului instituției noastre.

Ținta acestui proiect pe viitor, este reducerea obezității în rândul preșcolarilor, continuarea cu un stil de viață sănătos bazat pe o alimentație sănătoasă ce cuprinde mai multe legume și fructe, consumul de apă plată în detrimentul sucurilor carbogazoase, mai multă mișcare outdoor, dar și indoor și menținerea unei igiene personale adecvate.

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CRITICE, A INOVĂRII ȘI A CREATIVITĂȚII LA ELEVI

Prof. Lupea Rodica, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba-Iulia

Termenul creativitate desemnează o modalitate unică prin intermediul căreia orice persoană reușește nu doar să reproducă, să înțeleagă și să rezolve multitudinea problemelor existente, ci să conducă, totodată, către dezvoltarea unui ansamblu de abilități ce conduc la soluții noi și originale. (V. Căpâlneanu)

„A gândi critic” înseamnă a emite judecăți proprii, a accepta părerile altora, a fi în stare să privești cu simțul răspunderii greșelile tale și să le poți corecta, a primi ajutorul altora și a-l oferi celor care au nevoie de el. Capacitatea de a gândi critic se dobândește în timp, permițând în rândul elevilor să se manifeste spontan, fără îngrădire, ori de câte ori există o situație de învățare.

Gândirea critică îi învață pe elevi să-și emită și să-și susțină propriile idei. Satisfacția noastră, a oamenilor de la catedră, nu constă în a vedea că elevul a reproduș lecția citită, compunerea sau comentariul dictat „cuvânt cu cuvânt”, ci în a-i pune în evidență „talentul” de a-și realiza propria compunere. Elevul nu trebuie să fie o mașină de memorat, ci trebuie să fie creator. Avem obligația de a asigura atmosfera propice declanșării valului de idei personale, de a le da elevilor senzația că ei sunt adevărații descoperitori ai „noului” (deși este vorba de fapt de o redescoperire).

Gândirea critică este un proces care are loc atunci când cel care învață își pune întrebări precum: „Ce semnificație au aceste informații pentru mine?”, „Cum pot folosi aceste cunoștințe?”, „Cum se leagă aceste cunoștințe de ceea ce știam dinainte?”, „Care ar fi consecințele aplicării în practică a acestor idei pentru mine și pentru ceilalți?”

Copilul începe a gândi atunci când apare necesitatea de a înțelege anumite lucruri, de a pătrunde în esența fenomenelor și situațiilor. Imboldul prim al procesului de gândire este situația problemă, adică situația pentru elucidarea căreia nu dispunem de informație suficientă. Problema se naște din uimirea copilului, din reacția sa la tot ce e nou și necunoscut. O dată apărută, problema trebuie rezolvată și aici intervine pedagogul, de el depinzând în ce măsură va fi edificat fragedul „cercetător” al vieții. Atunci când starea de uimire este verbalizată, exprimată în întrebare, copilul conștientizează că interacționează cu ceva necunoscut. Astfel apare necesitatea și dorința de a-și explica informația nouă, de a o înțelege – se declanșează imboldul procesului de gândire. Și, totuși, nu oricare interacțiune cu necunoscutul provoacă gândirea. De multe ori, copilul rămâne indiferent la situațiile care nu-l antrenează afectiv, nu-i suscită interesul, iar un pedagog talentat va ști să țină mereu viu acest nestăvilit interes. Pentru a promova gândirea critică, lecțiile trebuie să le ofere suficient timp elevilor, pentru a-și exprime ideile. Atunci când gândurile sunt verbalizate, într-o atmosferă care încurajează comunicarea, ideile pot fi formulate mult mai ușor și mai fluent, ei fiind adevărați facilitatori ai învățării autentice de cunoștințe contextualizate, pe care elevii le vor putea aplica în viitor. Rolul cadrului didactic nu mai este cel de mentor care emite de sus, ex cathedra, ci

de la partener, ajutând elevii să se implice cu suficientă energie în procesul de învățare pentru achiziționarea unor cunoștințe durabile. Stimulând implicarea activă a elevilor, pedagogii antrenează în proces cunoștințele, capacitatea de sinteză și creativitatea acestora.

Gândirea critică este posibilă mai ales în cadrul unei educații centrate pe copil, când se ține cont, în primul rând, de interesele și particularitățile de vârstă. Toți elevii „devin” profesori, iar clasa – o comunitate de învățare. Învățarea inovatoare, ca element esențial al educației, este în fond „un mijloc necesar” de a pregăti atât indivizii, cât și societățile să acționeze concentrat în situații noi. Astfel se formează gândirea critică de durată. Prin implicarea activă în procesul cunoașterii elevii devin conștienți de propria lor gândire și folosesc un limbaj propriu. Ei sunt încurajați să-și exprime cunoștințele în scris sau oral. În felul acesta, cunoștințele fiecăruia sunt conștientizate și devine clară „schema” preexistentă în gândirea fiecăruia referitoare la un anumit subiect sau idee. Construind această schemă în mod conștient, elevul va corela mai ușor informațiile noi cu cele deja cunoscute, deoarece contextul necesar pentru înțelegere a devenit evident. Deosebită de învățarea tradițională, noua formă de învățare este anticipativă, dar și participativă.

Predarea gândirii critice nu este o sarcină simplă și nici una care se realizează într-o anumită lecție și apoi se uită. Nu există o listă de pași care trebuie urmați pentru a ajunge la gândire critică, există însă un set de condiții care sunt esențiale pentru promovarea acesteia.

1. Trebuie găsit timp și create condiții pentru experiențele de gândire critică;
2. Elevii trebuie lăsați să speculeze;
3. Trebuie acceptată diversitatea de idei și păreri;
4. Trebuie promovată implicarea activă a elevilor în procesul de învățare;
5. Elevii nu trebuie să aibă sentimentul că riscă să fie ridiculizați;
6. Trebuie exprimată încrederea în capacitatea fiecărui elev de a gândi critic;
7. Trebuie apreciată gândirea critică.

Timpul- gândirea critică necesită timp din mai multe motive: trebuie să descoperim ceea ce credem despre acel ceva nou (explorare arheologică a ideilor, convingerilor și experiențelor anterioare), urmează exprimarea acestor gânduri în propriile noastre cuvinte, pentru a auzi cum sună, apoi comunicarea gândurilor către ceilalți, care permite feedback-ul lor (ajută la șlefuirea ideilor și reflectarea în continuare). Când gândurile sunt verbalizate într-o atmosferă care încurajează comunicarea, ideile se formulează și se clarifică mai bine.

Permișiunea – elevii nu gândesc întotdeauna liber cu ideile importante pentru ei. Adesea ei așteaptă ca profesorul să le dea „singurul răspuns bun”. Elevii care gândesc critic, însă, dezvoltă în mod activ ipoteze, aranjând ideile și conceptele în diverse feluri. Pentru ca acest tip de gândire să se desfășoare spontan, elevilor trebuie să li se permită să speculeze, să creeze, să afirme diverse lucruri, fie că sunt evidente, fie că par aberante. Profesorii trebuie să facă însă distincția între a acorda permișiunea și a fi prea indulgenți. Acordând elevilor permișiunea de a specula nu înseamnă și acceptarea unui comportament superficial în gândire. Nu orice lucru merită contemplat, iar elevii trebuie să fie responsabili pentru autenticitatea gândirii lor.

Diversitatea – a încerca să limitezi exprimarea opiniilor ar însemna să limitezi gândirea elevilor. Când elevii se simt liberi să facă speculații, apare diversitatea de idei. Pentru aceasta, trebuie creată o atmosferă în clasă care să le dea elevilor siguranța că se așteaptă de la ei și se acceptă o gamă largă de idei. Acolo unde lipsește implicarea în procesul de gândire lipsește și gândirea critică.

Asumarea de riscuri – a gândi liber poate fi riscant. Ideile pot veni în moduri ciudate, umoristice, uneori contradictorii. Combinațiile aiurite, noțiunile penibile sunt toate parte a procesului de gândire. Gândirea se desfășoară cel mai bine într-o atmosferă lipsită de riscuri, în care ideile sunt respectate și elevii sunt motivați să se angajeze activ în procesul de gândire.

Respectul – când elevii înțeleg că opiniile lor sunt apreciate, când sunt convinși că profesorul respectă ideile și convingerile lor, reacția lor tipică este de a demonstra responsabilitate și grijă

sporită. Ei încep să arate mai mult respect față de propria lor gândire și iau procesul de învățare și consecințele acestuia mult mai în serios.

Valoarea– este esențial să comunicăm elevilor că opinia lor, adică propria lor analiză critică, are valoare. Când elevilor li se cere să reproducă ce li s-a predat în ziua precedentă, ei înțeleg rapid că cel mai important și mai apreciat lucru este învățarea pe de rost a ideilor altcuiva. Dacă nu asta dorim să se înțeleagă, atunci trebuie demonstrat ceea ce apreciem, interacționând în alt fel cu elevii și cerându-le alt fel de feed-back.

Gândirea critică este un proiect didactic prin care se urmărește dezvoltarea elevului prin integrarea într-un grup, în cadrul căruia, prin cooperare, se amplifică astfel creativitatea.

Prin urmare, gândirea critică este un proces complex de integrare creativă a ideilor și resurselor, de reconceptualizare și reîncadrare a ideilor și informațiilor. Este un proces cognitiv activ și interactiv, care are loc simultan la mai multe niveluri.

Bibliografie:

1. Fryer M. Predarea și învățarea creativă. Chișinău: Editura Fundației Soros-Moldova, 1996.
2. Golu M. Fundamentele psihologiei. București: Editura Fundației „România de mâine”, 2000.
3. D. Ungureanu, Fundamentele educației, note de curs, 1999, Timișoara, Editura Mirton, p. 18
4. A. Neculau, M. Zlate, Clasa de elevi ca formațiune profesională, 1983 în I. Radu, Psihologia educației și dezvoltării, București, Editura Academiei, p.89

METODE DE ABORDARE LA CLASĂ A COPIILOR CU CES EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof. inv. primar Mărginean Angela, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

„Învățătorul cu adevărat înzestrat este acela care își aduce clasa la stadiul în care să poată spune: Fie că sunt de față ori nu, clasa își continuă activitatea. Grupul și-a câștigat independența.” (Maria Montessori)

Fiecare copil care pășește pentru prima dată pragul școlii devine elev. Dar asta nu înseamnă că el își pierde proprietatea de a fi unic. E începutul unui drum lung, parcursul său școlar, a cărui primă etapă se desfășoară sub îndrumarea noastră, a învățătorilor. În activitatea noastră avem mereu de-a face cu alte și alte personalități în formare, dar cunoștințele, priceperile, deprinderile, capacitățile pe care dorim să le formăm sunt aceleași deopotrivă pentru toți elevii. În context psihologic, termenul CES surprinde necesitatea de a individualiza evaluarea și demersul educațional în funcție de particularitățile fiecărui copil și în relație directă cu mediul. Este vorba, așadar, de o abordare personalizată pentru a asigura necesitățile de bază în creșterea și dezvoltarea copiilor. Fiecare elev are individualitatea lui definită de o serie de aspecte dintre care menționăm:

- ✓ un anumit specific psihologic reprezentat de anumite particularități ale proceselor sale psihice; unele însușiri psihice (aptitudini, temperament,) și structuri afectiv-emoționale distincte (interese, aspirații, convingeri, trebuințe etc.)

- ✓ un anumit nivel de dezvoltare intelectuală,

- ✓ un anumit volum de cunoștințe, priceperi și deprinderi,

- ✓ anumită experiență de viață și un anumit stil de a învăța.

Să fim conștienți de faptul că toți elevii noștri sunt personalități distincte, unice, este esențial. Interacțiunea cadrului didactic cu o clasă de elevi înseamnă a intra în contact cu categorii foarte diverse de elevi în funcție de sex, etnie, apartenență religioasă, temperament, abilitați, competențe, motivație pentru învățare, rezultate școlare etc. Elevii trebuie să se bucure de atenție, energia și

sprijinul cadrului didactic, de la cei cu performanțe slabe la cei cu performanțe ridicate, de la cei care au probleme de comportament la cei care sunt liniștiți, de la cei care învață de plăcere la cei care au o motivație mai scăzută pentru învățare.

Ce înseamnă diferențiere în învățare?

Prin diferențierea activității se înțelege cunoașterea și folosirea particularităților individuale cu scopul de a-l ajuta pe elev să se dezvolte la nivelul la care îi permit posibilitățile sale prin eforturi progresive.

Ce diferențiem? Putem diferenția:

- ✓ conținutul (curriculumul scris);
- ✓ modul efectiv în care predăm (curriculumul predat);
- ✓ strategiile didactice;
- ✓ intervențiile specifice managementului clasei;
- ✓ activitățile didactice
- ✓ sarcinile de învățare,
- ✓ instrumentele de evaluare.

Realizarea diferențierii

Formele concrete de realizare a diferențierii presupun:

- ✓ activități individuale sau individualizarea unor secvențe de instruire;
- ✓ activități în grupuri mici, de 2-5 membri, grupuri omogenizate cu stabilitate relativă, cu durată de lucru variabilă, pentru a se evita astfel „stigmatizarea” unora sau, dimpotrivă, supraaprecierea altora.

Diferențierea se poate realiza la toate nivelurile acțiunii didactice. Conținutul învățării poate fi și el diferențiat:

- ✓ se poate adapta la nivelul unor grupuri de elevi, conform posibilităților și nivelului lor intelectual.

- ✓ unele teme se pot simplifica și restrânge, altele pot fi extinse, astfel încât conținutul programei de învățământ să fie prezentat nuanțat, adecvat caracteristicilor individuale ale elevilor.

Ce putem face la clasă? Exemple de bune practici

Model 1.

Activitate senzorial – kinestezică pentru dezvoltarea abilităților social – emoționale ale elevilor

Materiale și resurse:

- jetoane cu literele a, A, m, M
- plastilină
- o tava cu făină / mălai

Tema – Consolidarea literelor a, m, A, M (clasa pregătitoare)

Durată: 10-15 min

- planșe sau obiecte model: mărul, pom

Obiective:

- să modeleze din plastilină literele învățate (a, A, m, M)
- să execute conturul literelor învățate cu degetul în aer, pe bancă, pe spatele colegului / colegei din față sa
- să realizeze din plastilină obiecte: măr, pom, masă

Modalități de realizare:

- pe masa / banca copilul va avea jetoane cu literele pe care trebuie să le identifice, să răspundă la întrebările puse de către profesor,
- va realiza conturul acestor litere în aer după modelul / exemplu dat de mine,
- va confecționa obiecte simple din plastilină pentru a identifica sunetul m.

Model 2

Gamificarea

Gamificarea este una dintre cele mai recente tendințe în educație, prin care elevii dobândesc cunoștințe prin joc. Această metodă presupune utilizarea mecanismelor jocurilor și elementelor de proiectare a jocului în procesul de predare-învățare-evaluare.

În timpul lecțiilor, *gamificarea* se poate integra într-un mod natural, prin transformarea unor lecții sau cursuri modulare în situații autentice de joc, ca un joc de aventură, de exemplu. Elevii pot crea un personaj, pot participa la lecția-joc ca membri ai unei echipe. Ei câștigă puncte, diplome și recompense pentru diversele lor acțiuni sau pentru ajutorul dat altor elevi. În joc, pot exista și consecințe atunci când greșesc.

Beneficiile gamificării:

- ✓ atrage și menține atenția cursanților
- ✓ îi motivează pe elevi să atingă obiectivele propuse
- ✓ învățarea devine atractivă și distractivă
- ✓ menține interacțiunea profesor-elevi, dar și elev-elev
- ✓ îi face pe elevi să fie activi să se implice în procesul educativ
- ✓ facilitează absorbția de cunoștințe noi și capacitatea de a le reține

Rolul profesorului este să îi ghideze pe elevi cu măiestrie prin hățișul noțiunilor abstracte, utilizând principiile gamificării. Profesorul devine un conducător de joc care le insuflă entuziasmul său copiilor, motivându-i să progreseze. Aceasta se poate realiza prin aplicarea de jocuri quizziz, wordwall.

Exemple:

<https://learningapps.org/11203263>

<https://wordwall.net/ro/resource/9873099/jocul-silabelor>

<https://wordwall.net/ro/resource/7931143/jocul-literelor>

BIBLIGRAFIE:

1. *Motivația elevilor și învățarea*, București: Institutul de Științe ale Educației, Ilica, A. (2005).
2. *Metodologia cercetării experimentale*, Arad: Editura Universității „Aurel Vlaicu”, Lăcătușu, C. (2020).
3. *Modalități și strategii de stimulare a învățării la elevul cu CES*, EDICT- Revista educației
4. *Învățăm, jucându-ne!*-Asociația Înv. Harghițeni, București: Ed.DPH, Mîndru, E. (2012).
5. <https://edict.ro/modalitati-si-strategii-de-stimulare-a-motivatiei-invatarii-la-elevul-cu-ces>

REPERE ALE EDUCAȚIEI RELIGIOASE LA TÂNĂRA GENERAȚIE

Prof. Sgubea Luminița, Școala Gimnazială Nr.3 Cugir

Pentru a găsi modalități adecvate și eficiente de educație religioasă, este necesară analiza câtorva elemente care definesc modul de a fi și de a se comporta al tinerilor de azi, în mediului familial și social.

Observăm, tot mai mult, faptul că generațiile actuale se tem sau refuză să își asume responsabilități specifice vârstei, să fixeze idealuri și să lupte pentru a le atinge. Toate acestea sunt urmări ale unei atitudini protectoare, exagerate, atât din partea familiei cât și a societății, ce debutează de la vârste fragede și continuă până la adolescență și tinerețe. Din această cauză se

formează o mentalitate de victimă, caracterizată prin lipsa unui sens în viață, prin renunțarea la luptă și complacerea cu rolul de *etern perdant*. De aici, hipersensibilitatea și fragilitatea psihică a tinerilor care deformează realitatea pe care o percep ca pe un loc ostil și nesigur. Pe de altă parte, apare indiferența și oboseala nefirească tinereții, perioadă caracterizată, în mod normal, prin elan, căutare și dorință de afirmare. Starea de oboseală se instalează ca urmare a programului solicitant, impus uneori chiar de părinți, iar scăderea interesului și motivației este, de cele mai multe ori, consecința lipsei de satisfacție și de bucurie resimțite de tineri în urma activităților desfășurate la clasă.

Un alt aspect comportamental, tot mai des sesizat la tânăra generație, este *neascultarea* care degenerază până la diferite forme de răzvrătire și agresivitate: vorbirea împotriva, împlinirea vocii proprii prin orice mijloace și cu orice preț sau obrăznicia. În numele unei așa-zise *libertăți lumești*, tinerii din societatea actuală se transformă în *anarhiști*, care nu mai ascultă de nimeni. Libertatea adevărată înseamnă ascultare față de voia lui Dumnezeu, pe care multe voci *moderniste* o prezintă ca pe o robie. De aceea, *tinerii nu mai simt ascultarea ca pe o necesitate, ca să se păzească astfel de ispite prin sfaturile celor mai mari, ci se mișcă liber după voia lor, fiind repede robiți de duhul acestei lumi, care este contrar libertății duhovnicești*” (Sf. Paisie Aghioritul, *Epistole*, Edit. Evanghelismos, București, 2005, p. 99). În acest sens, profesorul de religie are un rol esențial în formarea personalității religios-morale a tânărului. El este cel care, prin întreaga sa activitate didactică, îl orientează pe tânăr spre descoperirea adevărului Sfintei Scripturi. Potrivit învățăturii scripturistice, Hristos este *modelul absolut de ascultare* și, din acest motiv, Lui trebuie să-I urmăm în chip statornic: „Părintele Meu, de este cu puțință, treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești” (Mt. 26, 39).

Ascultarea este dătătoare de viață, în timp ce neascultarea aduce moarte sufletească. Acest fapt se referă nu doar la dreapta povățuire pe drumul vieții, ci mai cu seamă la mântuire și la moștenirea Împărăției lui Dumnezeu. De aici, rolul deosebit al educației religioase în școală de a ajuta tinerii să depășească orizontul limitat al acestei lumi trecătoare și de a înscrie sufletele lor pe traiectul ascendent al relației personale cu Dumnezeu. Un bun pedagog este acela care acordă prioritate comuniunii într-o iubire dintre Dumnezeu și tânăr. Orice profesor responsabil este dator să sădească în inimile copiilor dorința de a cunoaște adevărul mântuitor; de a trăi potrivit acestui adevăr; de a iubi și de a păzi valorile noastre creștine, pe care le-am moștenit de la înaintași.

Educația religioasă este o lucrare de spiritualizare a tinerilor, care urmărește împlinirea morală și intelectuală a persoanei. De aceea, educația integrală presupune pe lângă latura intelectuală, practică sau estetică și o componentă de natură religioasă. Idealul pedagogiei ortodoxe e necesar să se rezume nu doar la educația intelectuală sau numai la cea religioasă, ca formare a pietății creștine, ci trebuie să deschidă calea ce are drept țință întruparea lui Hristos în inimile tinerilor. Situația actuală impune o renaștere religios-morală a întregii națiuni. În acest sens, împreună cu Biserica dreptmăritoare, educația creștină făcută în mediul școlar are un rol deosebit de important.

Adevărurile de credință nu pot fi învățate în afara Bisericii, de aceea este necesară o împreună-lucrare a pedagogului cu părintele duhovnicesc. Numai prin această conlucrare sufletul tânărului poate fi direcționat spre scopul final al existenței noastre: moștenirea vieții veșnice. Acest lucru presupune orientarea educației religioase nu doar spre cultivarea intelectului cu noțiuni teoretice ci, în primul rând, dobândirea virtuților mântuitoare prin lucrare duhovnicească și implicit modelarea sufletului după chipul lui Hristos.

Epoca în care trăim se caracterizează printr-o criză spirituală, manifestată prin lipsa idealurilor, a sensului vieții, a cunoașterii adevărului și de aici adoptarea unor false valori, *de împrumut*, și rătăcirea căii mântuitoare. În acest context, educația în spirit religios se afirmă ca imperios necesară, atât pentru valențele ei culturalizatoare, cât și pentru dezvoltarea unei conduite creștine și a unui simțământ religios.

Prin acest act educațional, Dumnezeu se descoperă ca Persoană și ca Iubire ce lucrează în sufletele noastre. Astfel, prin această trezire a memoriei sacralului, omul redobândește identitatea de sine, află cine este și încotro se îndreaptă. De aceea, în condițiile înstrăinării de Dumnezeu a societății noastre postmoderniste, predarea religiei în școli este necesară, pentru ca tinerii să-L cunoască pe Dumnezeu și să se formeze în spiritul credinței și a iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele. Educația religioasă a urmărit dintotdeauna formarea caracterului moral-religios și îndumnezeirea omului, de aceea religia nu poate fi exclusă în mod arbitrar din programa de învățământ. Omul se desăvârșește prin har ca persoană liturgică, care nu poate fi comparat cu așa-zisul *om nou* al unei societăți secularizate.

Credința este *primul pas* în trăirea duhovnicească; este cea care poate da imboldul necesar tinerilor pentru a cultiva în viața lor și a celor din jur binele și frumosul. Această convingere neclintită pe care harul Duhului Sfânt o naște în sufletul tânărului, încă de copil, în cadrul familiei, trebuie stimulată și întreținută printr-un efort comun, care implică deopotrivă părinții, Biserica și Școala. Acest lucru se poate realiza prin angrenarea elevilor în activități educative, de natură religioasă, care să le trezească interesul față de realitățile ziditoare de suflet. Bucuria comuniunii se descoperă dincolo de *gândurile subtile și de părerile complicate, care îndepărtează de Dumnezeu* (Sf. Isaac Sirul, *Cuvinte despre nevoință*, Edit. Bunavestire, Bacău, 1997, p. 87).

Acest fapt își are punctul de plecare în participarea *din și cu* inima la aceste activități, nu din constrângere sau obligație. Ele pot fi adevărate *creuzete* unde sufletele tinerilor se eliberează de zgura singurătății și a egoismului, pentru a se înnobila cu sentimentul prieteniei și al iubirii sincere. Prezența la Sfânta Liturghie împreună cu profesorul de religie, organizarea de discuții libere pe diferite teme care să răspundă la întrebările firești vârstei căutărilor, organizarea de concursuri tematice menite să pună în valoare talentul și creativitatea sunt câteva dintre modalitățile concrete de formare a caracterului moral-religios și de cultivare a simțului sacralului. „Când cineva pășește de la început cu credință, fără îndoială, va trăi fapte dumnezeiești din ce în ce mai mari devenind astfel tot mai credincios. Și fiindcă trăiește de aproape tainele dumnezeiești, devine teolog, căci nu le-a prins cu mintea, ci le-a trăit în adevăr” (Sf. Paisie Aghioritul, *Epistole*, p. 221).

Credința sinceră sădită în inima tinerilor conduce la frica de Dumnezeu, cea care îi ajută să urmeze calea adevărului și a binelui. Această frică este o *teamă sfântă*, care poartă în sine pace și bucurie; este evlavie ce se naște din dragostea de Dumnezeu. Înainte de orice, copiii ar trebui să învețe în școli frica de Dumnezeu, care în înțelesul cel bun înseamnă tocmai *sfiiala duhovnicească*. „Această frică, această strângere, aduce veselie, picură miere în inimă; miere duhovnicească! Vezi, un copilăș care este timid, respectă pe tatăl său, se sfiește și din multa sfiială nici nu privește la tatăl său. Vrea să întrebe ceva și se roșește. Unul ca acesta este să-l pui pe iconostas” (Sf. Paisie Aghioritul, *Cu durere și dragoste pentru omul contemporan*, p. 243).

Orice pedagog, conștient de chemarea sa, este dator să trezească dragostea de lectură în sufletele tinerilor. Lectura constituie un mijloc de comunicare a valorilor culturii universale, dar și o *hrană spirituală* care ajută mult în viața duhovnicească și în lupta cu patimile. Astfel, o lectură bine aleasă îl determină pe om să mediteze la adevărurile esențiale ale vieții. Cea mai importantă carte este Sfânta Scriptură, de aceea Părinții duhovnicești recomandă citirea zilnică a cel puțin un capitol din Evanghelie. De mare folos sufletesc sunt și *Viețile Sfinților Părinți, Patericul, Everghetinosul, Scara, Războiul nevăzut*, deoarece încălzesc sufletul și dau cunoaștere și râvnă în lupta duhovnicească. De asemenea, cititul *Sinaxarelor* are un rol deosebit întrucât îi ajută pe tineri să dobândească deprinderile bune. De luat în seamă este și faptul că, deși lectura cărților duhovnicești este un mijloc bun, mult mai bine este ca omul să pună în lucrare învățăturile citite, să se cunoască pe sine și să își îndrepte viața după cuvântul lui Dumnezeu.

În concluzie se poate spune că problemele educației nu vor fi soluționate definitiv cât timp vom căuta răspunsul în afara lui Dumnezeu iar în sistemul educațional nu vor rămâne incluse principiile creștine, revelate de Mântuitorul Iisus Hristos.

BIBLIOGRAFIE

1. **Biblia sau Sfânta Scriptură**, tipărită cu binecuvântarea P. F. Părinte Daniel, Patriarhul B.O.R., cu aprobarea Sfântului Sinod, EIBMBOR, București, 2008.
2. **Sfântul Isaac Sirul**, *Cuvinte despre nevoiță*, tipărită cu binecuvântarea P. S. Iustinian, Episcopul Maramureșului și Sătmăruului, Edit. Bunavestire, Bacău, 1997.
3. **Sfântul Paisie Aghioritul**, *Cu durere și dragoste pentru omul contemporan*, Cuvinte I, traducere din limba elenă de ieroschim. Ștefan Lacoschiotul, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, Edit. Publistar, București, 2000.
4. **Idem**, *Epistole*, traducere din limba greacă de ieroschim. Ștefan Nuțescu, Schitul Lacu, Sfântul Munte Athos, Edit. Evanghelismos, București, 2005.

REPERE ȘI PRACTICI ALE ÎNVĂȚĂRII EXPERIENȚIALE PRIN ACTIVITĂȚI OUTDOOR

Prof. Vârtei Aurora, prof. consilier Vârtei Carmen

Motto-ul educației outdoor: Înveți cu creierul, mâinile și inima !

Învățarea în grădiniță, este un proces care determina schimbări atât în planul cognitiv, socio-afectiv cât și acțional al copilului. Este activitatea destinată achiziționării unor experiențe noi, formării unor capacități și deprinderi care să-i permită copilului să rezolve situații problematice, sau să-și optimizeze relațiile cu lumea exterioară.

Curriculumul actual pentru educație timpurie stabilește ca principiu general al procesului educativ din grădiniță dezvoltarea globală a preșcolarului, vizată prin abordarea deopotrivă a tuturor dimensiunilor de dezvoltare. Fiecare dintre acestea contribuie în egală măsură la procesul învățării autentice, care investește copilul cu rolul de actant-autor al propriei învățări, prin acțiuni întreprinse din proprie inițiativă, cu implicare activă și interacțiuni variate cu mediul.

Educația outdoor se definește ca fiind suma acțiunilor întreprinse de personal calificat, în principal educatori, într-un mediu natural, chiar sălbatic, folosind metode experiențiale pentru a produce schimbări la nivelul abilităților intelectuale, fizice inter și intrapersonale și al comportamentului față de mediu. Programele de educație outdoor se desfășoară în natură și finalitatea acestora nu o reprezintă atestările de tipul certificatelor și diplomelor, ci schimbările vizibile produse la nivelul comportamentelor. Ca urmare, educația outdoor are, de cele mai multe ori, un caracter nonformal. În educația outdoor, copilul învață în mod practic, activ, prin experiențe personale la care mai apoi reflectă, pentru a extrage învățături. Acest mod de învățare, caracteristic educației outdoor, este unul experiențial. Întrucât acest tip de educație are loc în cadrul unui proces elaborat, are la bază ținte/obiective care se realizează prin activități structurate și organizate în timpul programului școlar și conduce la rezultate dezirabile, tinde și poate să facă parte integrantă a educației formale.

Educația outdoor presupune ca procesul de predare – învățare - formare să se petreacă afară în curtea grădiniței, respectiv în natura sau în spații sociale/culturale. Obiectivul unui asemenea tip de educație îl reprezintă plasarea în cadrul vieții cotidiene a elementelor pe care copiii le învață la

clasă, dezvoltarea spiritului practic și a adaptării la situațiile concrete de viață, modalități de înțelegere a elementelor educaționale predate la grupă;

Activitățile de tip outdoor nu sunt simple vizite, excursii, drumeții și nici simple activități de mișcare în aer liber; prin intermediul acestora, învățarea are loc dincolo de sala de grupă, în mediul natural, oferind copilului contactul direct cu natura și elementele sale;

Rațiunea acestor proiecte este aceea de a multiplica evenimentele de învățare cu copiii în alte medii naturale, sociale și economice din comunitate, altele decât spațiile educaționale ale organizației partenere. Scoaterea copiilor din mediul confortabil al sălilor de clasă contribuie la atingerea unor obiective educaționale ce vizează pregătirea copilului de azi pentru adaptarea la situația socio-economică din viitor, când va fi adult.

Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun „cei 4 pereți ai sălii de grupă”; poate oferi copiilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, inspirațional și de natură să formeze și să schimbe comportamente;

Obiectivele vizate în astfel de proiecte outdoor sunt:

1. Îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților de predare ale profesorilor bazate pe organizarea de secvențe educaționale outdoor.
2. Elaborarea materialelor metodologice privind predarea-învățare-evaluarea la nivel preșcolar bazate pe diverse competențe naționale dar care să includă metode inovative outdoor.
3. Îmbunătățirea curriculumului național la preșcolari, folosind metode de predare inovatoare în urma experimentării învățării outdoor.
4. Realizarea unor centre outdoor care să permită exersarea învățării experiențiale în aer liber (grădina senzorială, centru muzical, centru de lectură și scriere în aer liber, centru de pictură, centrul de mișcare-PLAYMAKERS).

Prin urmare, activitățile de tip outdoor nu se desfășoară aleatoriu; acestea trebuie să fie atent planificate și proiectate, în funcție de obiectivele pe care cadrul didactic urmărește să le realizeze cu grupa de copii, prin activități concrete și contact nemijlocit cu materiale din natură. Programele și activitățile specifice învățământului preșcolar din ultimii ani s-au derulat sub egida a trei mari concepte, pe care le-am avut în vedere în toate demersurile pe care le-am întreprins. Este vorba de trei concepte integrate și multidimensionale, prezente în legislația și/sau în documentele de politică publică ale majorității statelor lumii, respectiv:

Interesul superior al copilului (The best interests of the child, IIDE Working Report, 2010) - vizează, în general, starea de bine a copilului și, implicit, o serie de drepturi ale acestuia, urmărind să evidențieze faptul că un copil este un individ care are nevoi și drepturi distincte de cele ale părinților și, prin urmare, interesul său ar putea fi diferit de cel al părinților sau tutorilor săi.

Starea de bine a copilului (Doing better for children, OECD, 2009) - privește calitatea vieții copilului și încorporează dimensiunea mentală/psihologică, fizică și socială (Pollard and Lee, 2003, p. 65), materială, a relațiilor cu ceilalți, a drepturilor și a oportunităților pentru dezvoltare (Ben-Arieh and Frones, 2007a, p. 1), în contextul dat de însăși Convenția cu privire la Drepturile Copilului (CDC, 1989).

Bucuria/plăcerea de a învăța (The Ripple Effect: Emotional Contagion and Its Influence on Group Behavior, Sigal G.Barsade, 2002) - are în vedere faptul că, adulții din jurul copilului, inclusiv profesorul, pot oferi ocazii favorabile pentru a trezi în copil plăcerea de a învăța (emoțiile pozitive influențează performanța). Astfel, copilul trebuie să fie plasat în centrul procesului didactic și al demersurilor noastre și în jurul lui trebuie să stea actorii principali, respectiv: profesorul, părintele și comunitatea.

Învățarea experiențială se deosebește radical de învățarea tradițională, iar beneficiile sunt net superioare în favoarea copilului. Ea trebuie să însoțească dezvoltarea copiilor de timpuriu, pentru a reuși să formăm copii autonomi, creativi, încrezători în forțele proprii și pentru a le forma noi

abilități. Dar acest lucru presupune regândirea mediului educațional, oportunități de învățare diverse și construirea cunoașterii prin experiența proprie a copiilor.

Prin acțiuni de explorare activă a mediului care îl înconjoară pe copil, prin interacțiuni directe cu materiale și elemente componente ale acestuia, copiii sunt stimulați să observe, sunt provocați să investigheze și să rezolve situații- problemă, să învețe prin căutări și descoperiri proprii, să formuleze întrebări, să-și exprime curiozitățile etc.

Deși acumularea de cunoștințe este un proces inerent care are loc în mod natural, ca să aibă loc învățarea autentică este necesară întrunirea anumitor condiții. Conform lui David A. Kolb, un teoretician în domeniul educației de origine americană, cunoștințele se acumulează în mod constant atât din experiența personală, cât și din mediul înconjurător. El afirmă că este necesar să se întrunească anumite abilități astfel încât învățarea să aibă loc:

- Copilul trebuie să-și dorească să joace un rol activ în experiență;
- Copilul trebuie să fie capabil să reflecte asupra experienței;
- Copilul trebuie să aibă și să folosească abilități analitice pentru conceptualizarea experienței;
- Copilul trebuie să aibă abilități decizionale și de rezolvare a problemelor, astfel încât să poată folosi ideile noi obținute din experiență.

Iată câteva exemple ale învățării experiențelor din grădiniță.

Proiectele de acest fel vor avea ca rezultat o deschidere a profesorilor și copiilor către alte locuri potrivite de experimentare, a învățării în viitor, lucru care va influența alegerea carierei copiilor. Copii preșcolari adresează adulților o mulțime de întrebări. Ei sunt curioși să descopere lumea înconjurătoare. Ne putem folosi de acest lucru ca să îi facem să se apropie de știință, artă, sport, social și emoțional prin apropierea de natură și alte locuri neconvenționale specifice educației outdoor. Este necesar să se compare rezultate ale învățării în modul clasic, în cadrul sălilor de clasă cu rezultate ale învățării outdoor.

Cooperarea din timpul derulării activităților din proiect va contribui la îmbunătățirea și dezvoltarea experienței fiecărei persoane implicate în proiect și va consolida evoluțiile viitoare legate de metode noi de predare și de creativitate. Mai mult decât atât, acest parteneriat va spori motivația pentru părțile interesate și va asigura continuitatea informațiilor care vor fi disponibile pe site-ul proiectului.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ciolan Lucian, „Învățarea integrată, fundamente pentru un curriculum transdisciplinar, Ed. Polirom, București, 2008;
2. Fida Soluțion, „Formarea și perfecționarea personalului implicat în operațiunile remedial/corective și preventivel, Suport de curs, Proiectul „Educația - șansa de a-ți scrie propriul viitor” POSDRU 162/2.2/S140232, 2014;
3. Jordet, A.N., „What is outdoor learning”, Manual for Foundation Course, 2010;
4. ***, (2010), Manualul 100 de idei de educație nonformală, Organizația Națională Cercetășii României în parteneriat cu Asociația Creativ.
5. Preda, V., Pletea, Mioara, Grama, Filofteia, (2011), 450 de jocuri educaționale, Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, Editura Didactica Publishing House, București.

JOCUL DIDACTIC LA LECȚIILE DE LITERATURĂ

Prof. Văcariu Ileana, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Jocul didactic este o metodă eficientă de a dinamiza ora și de a predă, consolida sau evalua performanțele școlare ale elevilor într-o manieră dinamică, relaxantă și atrăgătoare antrenând toți elevii. Valențele formative ale jocului sunt multiple: îmbogățește cunoștințele și formează capacități, dezvoltă atenția, memoria, spiritul de observație, imaginația, formează motivația și atitudinea față de anumite activități, cultivă spiritul de investigație, perseverența și spiritul cooperant.

Folosit la lecțiile de literatură, jocul, proiectează diferite situații de învățare bazate pe elemente și relații virtuale de conflict, de decizie, de asumare de roluri.

Astfel, în cadrul orelor de consolidare și de evaluare a cunoștințelor despre baladă, de exemplu, se pot aplica diferite jocuri didactice prin care să se consolideze sau să se evalueze cunoștințele despre conținut, despre personajul principal, despre mesajul etic al operei literare studiate.

Rolul profesorului este foarte important în reușita pedagogică a jocului. Înainte de începerea jocului, acesta trebuie să explice modul în care va decurge jocul, specificul situației de joc alese. Se vor stabili echipele de participanți, eventual conducătorii de joc și se vor preciza cu claritate sarcinile didactice specifice și regulile jocului. De asemenea vor fi date explicații legate de materiale, de modul de îndeplinire a sarcinilor, de durata jocului. În derularea jocului, profesorul va urmări ca elevii să nu se îndepărteze de tema stabilită, va stimula și va ajuta elevii în rezolvarea sarcinilor de joc.

Iată câteva jocuri care se pot folosi la orele de literatură după predarea baladei:

1. **Obiecte si litere** este un joc care poate fi aplicat după parcurgerea baladei, pentru a evalua atenția elevilor în timpul lecturii. Elevii repartizați în trei grupe, vor primi o coală de hârtie, pe care profesorul a notat un număr. De exemplu, prima echipă are scris numărul 4, a doua echipă, numărul 5, a treia echipă, numărul 6. Aceste cifre reprezintă numărul de litere din care trebuie să fie formate cuvintele care vor fi scrise pe foaie. Li se explică elevilor ca trebuie să găsească în textul baladei (folosind manualul), cuvinte reprezentative pentru baladă, formate din 4 respectiv 5 și 6 litere. Timpul de lucru este de 4-5 minute. La expirarea timpului de lucru câte un reprezentant al fiecărei echipe citește cuvintele scrise pe foaie. Profesorul va aprecia munca elevilor făcând completări sau corectări.

Exemple de cuvinte formate din 4 litere: *reci, ulmi, fagi, vânt, Toma*; cuvinte formate din 5 litere: *verde, lemne, brazi, parte, frate, Manea*; cuvinte formate din 6 litere: *Alimoș, murgul, urâtul, argint* și altele.

2. **Cubul virtuților** este un joc didactic prin care sunt consolidate cunoștințele despre eroul baladei și îi pregătește pe elevi pentru caracterizarea personajului principal. Cele șase verbe care coincid cu cele șase fețe ale cubului solicită elevilor imaginația și puterea de analiză și sinteză, descrie cum arată, solicită imaginația elevilor, mai ales când autorul nu insistă asupra trăsăturilor fizice ale personajului. Compară cu cine se aseamănă și de cine se deosebește, asociază – la ce te face să te gândești?, aplică- în ce situații mai putea fi pus personajul?, argumentează – este personaj pozitiv sau negativ? de ce?. Elevii sunt repartizați în șase echipe egale numeric, după criterii aleatorii sau stabilite de profesor. Se stabilește raportorul fiecărei echipe, precum și un timer care va gestiona minutele alocate. Profesorul va avea pregătit un cub de carton sau de plastic, pe ale cărui fețe sunt scrise șase trăsături morale din balada *Toma Alimoș* (curaj, vitejie, voinicie, modestie, hărnicie și spirit de sacrificiu). La fiecare echipa profesorul va rostogoli cubul, pentru a repartiza o virtute pe care elevii să o evidențieze prin raportare la textul literar. Se precizează timpul alocat muncii în echipă și se dă startul. Elevii vor dezbate în cadrul grupului lor, fără să folosească manualul sau caietul. Când timpul a expirat, profesorul le va cere raportorilor să iasă în fața clasei și să prezinte fiecare, oral produsul echipei. Se apreciază calitatea muncii fiecărei echipe, se aduc completări sau corectări. Aceasta metodă solicită implicarea afectivă a elevului și devine calea spre intensitatea unor valori morale-culturale.
3. **De-a scriitorul** este un joc de compunere a unui text literar. Profesorul le propune elevilor să elaboreze împreună (sau numai ei) o povestire. Într-o ora se hotărăsc, pe baza de sugestii din mai multe părți, cine sunt eroii, cum se numesc, ce sunt ei, prin ce întâmplări vor trece, etc. Povestirea va fi scrisă pe rând, cu dreptul fiecărui autor de a scrie cum vrea el, de a plasa acțiunea cum o dorește, de a introduce sau de a elimina personaje, etc. Elevii se angajează pe baza de voluntariat; nu va fi refuzat niciunul, indiferent de situația lui școlară. Primul elev citește povestirea sa în fața celorlalți, se discută în mare textul ce e potrivit, dacă întâmplarea este credibilă, dacă s-a înțeles de ce un personaj a procedat așa și nu în alt fel. La finalul activității se vor face aprecieri verbale fiecărui elev, în parte.
4. **De-a titlurile** este un joc prin care cu ajutorul recombinației silabelor, elevii vor descoperi titlurile a trei balade din literatura populară . De exemplu: mi-, -ri, no, -vac, și –o, -ța, cor, -bea, -bul, cor.
5. **Compară personajul!** este un joc cu un grad mare de dificultate deoarece îi conduce pe elevi spre simbol, spre esențializare și spre metaforă. Elevii clasei sunt repartizați în 5-6 echipe, egale numeric și valoric. Se desemnează câte un raportor și câte un timer pentru fiecare echipă. Se stabilește timpul de lucru, 10-12 minute. Jocul constă în găsirea unui corespondent (animat sau nonanimat), al personajului din balada studiată, cât mai sugestiv și insolit. Li se poate sugera elevilor să-l compare cu o floare, cu o pasăre, cu un fenomen al naturii, cu un sentiment, etc. Important este să găsească argumente care să justifice comparația propusă. Va fi declarată câștigătoare echipa care propune și argumentează cea mai neașteptată comparație. De exemplu *Toma Alimoș* poate fi comparat cu un vultur, ciobănașul cu un câine, Ana, soția meșterului Manole cu un crin.
6. **Critică-I, laudă-I!** este un joc în care colectivul de elevi se împarte în 4 sau 6 grupe, acestea desemnându-și câte un raportor. Grupele cu număr fără soț vor avea de criticat un aspect (fizic sau moral la alegere) al personajului din balada studiată, iar grupele cu număr par vor lauda personajul, de asemenea pentru un singur aspect (fizic sau moral la alegere). La terminarea timpului alocat lucrului, raportorul va justifica în fața clasei alegerea făcută de grupa sa. Prin acest joc didactic se urmărește cunoașterea personajului și prezentarea lui sub

aspectele negative și pozitive ale personalității. Aplicând acest joc, elevii vor sesiza mult mai ușor ideea că, eroul baladei poate fi un bun model moral. Rolul profesorului este de a urmări, de a clarifica justificarea calității/defectului ales de fiecare grupă în parte.

7. **Cine ai vrea sa fii?** este un joc didactic sub formă de temă facultativă pentru acasă. Li se cere elevilor să scrie o compunere, de cel mult 15 rânduri, în care să arate ce personaj din balada studiată ar dori să fie și de ce. Se lucrează pe o pagină distinctă, care va fi păstrată în portofoliu. Vor fi citite câteva compuneri și profesorul va comenta alegerea elevului apreciindu-le pe cele în care copiii s-au identificat cu personajele pozitive din baladă.
8. **Să inventăm o poveste** este un joc didactic folosit ca metodă de consolidare, a cunoștințelor dobândite după predarea baladei. Mai întâi, profesorul sistematizează cu ajutorul elevilor și al notițelor/schemelor din caiete portofolii, fișe de lucru caracteristice baladei ca specie epică, apoi anunță regulile jocului: pe rând fiecare elev va construi unul sau cel mult trei enunțuri, legate logic între ele astfel încât să întocmească o nouă baladă. Elevii sunt așezați în cerc cu fața unii la alții, astfel încât să poată urmări evoluția baladei. În situația în care elevii nu au curajul să înceapă balada, profesorul poate rosti formula inițială și expozițiunea astfel încât să le sugereze o cale de urmat.
9. **Bingo!** este un joc prin care se consolidează și fixează cunoștințele despre baladă. Fiecare elev sau grupă de 4-5 elevi primește un carton cu 6 careuri, în fiecare fiind trecută sarcina de lucru cerută. Câștigă elevul sau grupa care rezolvă corect și cel mai repede careul. Se pot formula următoarele cerințe plecând de la balada populară *Miorița*: Numește balada în care apare ca animal credincios calul/oaia!, Cui îi încredințează ciobănașul moldovean testamentul?, Cine îi dezvăluie ciobanului complotul?, Care sunt obiectele pe care și le dorește ciobănașul la căpătâi?, Cum este prezentată moartea ciobănașului?, Cui atribuie autorul anonim rolul nașilor?
10. **Șarpele!** este un joc folosit în secvențele de fixare sau evaluare a însușirii unor termeni de teorie literară. Presupune notarea pe o hârtie pliată (în formă de șarpe sau acordeon) a unui termen, constând într-o noțiune care trebuie verificată; prima parte a hârtiei se pliază, iar pe următoarea parte, al doilea participant notează definiția noțiunii respective. Fără a vedea noțiunea inițială, al treilea participant citește doar definiția și scrie termenul noțiune care îi corespunde și care va fi citită de următorul participant. La final se face traseul și în cazul unor erori, se depistează autorul și cauza greșelii respective, operându-se eventualele ameliorări.
11. **Cine știe mai multe?** este un joc folosit în lecțiile de consolidare sau de evaluare a unor date despre universul artistic al unui autor. Profesorul începe jocul rostind un exemplu de răspuns care să includă noțiunea/informația cerută. De exemplu: o replică din opera studiată, numele personajului principal din balada studiată, o figură de stil care să conțină un anume termen. Elevii continuă, pe rând, jocul, oferind alte exemple viabile, timp în care un secretar consemnează cine răspunde corect. La final este declarat câștigător elevul care a oferit cele mai multe variante corecte.
12. **Scaunul fierbinte** este un joc care vizează evaluarea însușirii unor cunoștințe diverse de literatură. Elevul care ar trebui să fie evaluat iese în fața clasei și se așază pe un scaun. Colegii îi pun, pe rând, întrebări din aria de cunoștințe parcursă la baladă. La final, în dialog cu clasa, profesorul stabilește nota pe care o merită elevul temerar...cu sau voie.

Jocurile didactice contribuie la înlăturarea stării de plictiseală. Ele au un rol stimulator în procesul instructiv, mai ales în prima fază a învățării, când interesul pentru lecție nu funcționează încă. Prin ideea de acțiune, de competiție cu sine însuși sau cu ceilalți parteneri, jocul atrage copiii la orice vârstă.

Bibliografie:

- Pavelescu Marilena – *Metodica predării Limbii și literaturii române*, Editura Corint, București, 2010;
- Sechi Dumitrașcu Cornelia, Bârsan Bârca Silvia – *Îndrumător pentru receptarea textelor literare*, Casa Editorială Regina, Iași, 2010;
- Bianca Ga, Bogdan Vaida, Călin Iepure, Răzvan Curcubata- *Jocuri didactice*, Editura Sellification, 2021.

CUM CONSOLIDĂM ÎNCREDEREA ÎN SINE A ELEVILOR?

Prof. Simu Georgeta, Liceul Tehnologic Jidvei

De câțiva ani, termenul de *încredere în sine* este utilizat din ce în ce mai des. El a devenit un sinonim al reușitei atât în plan personal, cât și profesional. Deși se formează încă din primii ani de viață, datorită atașamentului față de mamă și sentimentului de siguranță trăit în cadrul familiei, încrederea în sine se poate nuanța pe tot parcursul existenței noastre prin experiențele trăite în mediul social. Dacă acestea sunt pozitive sau negative, în același sens se dezvoltă sau se diminuează sentimentul de încredere în sine.

Odată cu intrarea copilului în școală, cadrele didactice devin persoane cu o mare putere de influență asupra nivelului de încredere dobândit de micul școlar până atunci în mediu familial. Atenția lor este atrasă de personalitatea „doamnei învățătoare”, care devine un puternic factor de influență și îi ajută pe copii să se adapteze cerințelor formale ale școlii și, implicit, ale societății. Amintirile care ne rămân din acea perioadă, stilul de lucru și chiar orientarea profesională viitoare sunt de nenumărate ori datorate experiențelor acumulate în relația cu învățătorul. Alături de acestea, adaptarea la grupul format de clasa de elevi, exersarea regulilor și apariția prietenilor sunt, de asemenea, importante în formarea încrederii de sine.

În gimnaziu, elevii se adaptează diverselor discipline, dar și stilului diferit al profesorilor responsabili de predarea acestora. Modelul unic de autoritate al învățătorului este înlocuit de diversitatea cerințelor, câteodată contradictorii, ale profesorilor. Sentimentul de nesiguranță apare din cauza lipsei de constanță în stabilirea și respectarea regulilor, iar elementul de echilibru devine grupul clasei. Influența grupului de prieteni, de obicei colegi de clasă, este din ce în ce mai puternică. La școală se duc lupte pentru supremație în cadrul clasei, iar reușitele sau nereușitele școlare își pun amprenta asupra concepției despre sine. Este recunoscut faptul că un copil care nu reușește la această vârstă să se simtă suficient de bun va face tot posibilul să arate că poate fi „cel mai rău”.

Liceul aduce cu sine, încă de la început, reușita sau eșecul primului examen important din viața adolescentului aflat deja în plină criză de identitate. Încrederea în sine este greu încercată de adaptarea forțată atât la noua școală, la noii profesori dar mai ales la noii colegi de clasă. Presiunea crește odată cu statutul social, perceput în mod diferit de către adolescenți, în cadrul grupului de prieteni. De obicei, grupul de prieteni înregistrează o dinamică accentuată la această vârstă. Elevii de liceu vin în contact cu noul grup formal al clasei, dar și cu anturajul format din clasele gimnaziale, care de cele mai multe ori este completat de relații create de apropierea de domiciliu și întărite de petrecerea timpului liber.

Primii doi ani de liceu sunt tumultuoși în privința comunicării și relaționării atât între elevi cât și între aceștia și profesori. Profesorii de liceu devin cu ușurință modele de caracter pentru adolescenți și au un rol foarte important atât din perspectiva disciplinei predate cât și a atitudinii

manifestate față de elevi. Ei sunt de multe ori incluși în percepția elevilor în două categorii: „așa, da” și „așa, nu”. Ultimii doi ani de liceu sunt mult mai liniștiți din punctul de vedere al manifestărilor de personalitate, de cele mai multe ori nonconformiste, specifice perioadei anterioare. Elevii, deveniți în mare parte majori, se concentrează frecvent pe parcursul profesional, dar și pe cel personal. Grupul clasei este format, iar încrederea în sine este influențată atât de profesori, cât și de aprecierea prietenilor apropiați.

Este foarte important să ținem cont în cariera didactică de influența pe care o avem în formarea caracterului unor copii, viitorii adulți care se vor integra în societate, mai ușor sau mai dificil, poate și datorită intersectării cu noi în traseul lor educațional. De aceea, am putea formula, orientativ, câteva modalități de dezvoltare a sentimentului încrederii în sine a elevilor în cadrul școlii:

1. **Suntem modele de caracter pentru elevi**, atât în cadrul școlii, cât și în afara ei și ar trebui să ne comportăm în consecință. Să nu uităm că exemplele negative de comportament, fie și izolate, sunt mai persistente în timp decât cele pozitive.

2. **Să ne apropiem părinții** elevilor prin discuții individuale planificate în timpul orei săptămânale de consiliere, alocată acestora. Trebuie invitați pe rând toți părinții, fără să ținem cont de rezultatele copiilor. O întâlnire individuală, față în față, o dată pe an cel puțin, aproximativ un sfert de oră pentru fiecare elev, de preferat cu ambii părinți ai acestuia, este mai eficientă decât zece sedințe clasice cu părinții. Este o șansă enormă de a cunoaște cu adevărat elevul și de a-l sprijini atât în școală, cât și în familie, dar și de a-i responsabiliza pe părinți în raport cu școala, un parteneriat real și funcțional.

3. În cadrul disciplinei predate, **să apreciem în mod real efortul, nu numai rezultatul** învățării. Să utilizăm autoevaluarea și evaluarea încurajând identificarea punctelor tari și punctelor slabe, dar mai ales a modalităților de îmbunătățire a acestora. Să acordăm mereu o șansă de a fi mai bun, pornind de la obiective clare, realizabile și bazate pe obținerea progresului individual. Urmărind doar performanța, mulți elevi sunt descurajați, iar încrederea în sine este afectată de imposibilitatea de a fi, în mod real, „foarte buni la toate disciplinele”.

4. **Temele pentru acasă trebuie dozate și diferențiate** în funcție de nivelul individual de pregătire al elevilor. Acasă, ei trebuie să poată să le facă singuri. Sentimentul de neputință în rezolvarea acestora se reflectă în diminuarea încrederii în sine până la renunțarea de a le face, considerându-le imposibile și inutile. Atragerea părinților în rezolvarea temelor de acasă este un motiv de tensiune în familie, de suprapunere a rolului de părinte peste cel de profesor, și are consecințe nefavorabile pe termen lung atât în relația părinte-copil, cât și în relația familie-școală. Totodată, verificarea de către profesor a temei date pentru acasă poate să evite însușirea greșită a unor cunoștințe. Neverificarea temei o face inutilă și chiar poate duce la perpetuarea unor greșeli nesesizate la timp. Accentul pus pe calitatea și nu pe cantitatea de teme îi apropie pe elevi de disciplina respectivă, o consideră mai accesibilă și mai atractivă, ei sunt mai motivați și mai încrezători în reușita lor.

5. **Disciplinarea pozitivă** are un rol important în formarea caracterului elevilor de orice vârstă. Regulile trebuie stabilite în termeni pozitivi. Să accentuăm comportamentul pe trebuie să-l aibă un elev și nu ce este interzis. Dacă subliniem ce este interzis, elevul înțelege că în rest totul este permis și de aici se poate pierde controlul situației. Este recomandată ignorarea comportamentelor ușor nepotrivite și sunt de preferat observațiile făcute individual, prin apropierea de elevul care deranjează.

6. **Implicarea elevilor în activități extrașcolare**, de tipul activităților sportive sau de voluntariat, care îi ajută să se integreze și în alte grupuri, formate pe baza unor preferințe comune pentru anumite discipline, le dezvoltă sentimentul de utilitate socială. Acolo întâlnesc și alți copii, din alte clase sau școli, iar aceste condiții îi ajută să-și crească nivelul de încredere prin discuțiile purtate pe teme atractive, iar atmosfera relaxată îi detensionează și chiar pot lega prietenii

constructive bazate pe relații de colaborare și nu de competiție, contribuind deseori la obținerea unor performanțe școlare remarcabile.

Ca o concluzie, încrederea în sine este construită pe tot parcursul vieții. Se observă tot mai mult, în ultima perioadă, un interes crescut al adulților pentru participarea la cursuri de dezvoltare personală. Acest lucru este benefic la orice vârstă, dar să nu uităm că experiențele dobândite în copilărie, atât în familie, cât și în școală, constituie baza formării personalității viitorilor adulți și contribuie la reușita personală și profesională a acestora.

Bibliografie:

[Încrederea în sine - materia care nu se evaluează la examene - \(adrianamitu.com\)](http://adrianamitu.com)

[Rolul cadrelor didactice în consolidarea încrederii în sine a elevilor – Apostolul \(slineamt.ro\)](http://slineamt.ro)

ARIPI LECTURA CREATIVĂ PRIN T.I.M.

Prof. Olălu Odetta Ioana, Liceul „Corneliu Medrea” Zlatna

„A instrui pe tineri cum se cuvine nu constă în a le vâri în cap o mulțime de cuvinte, fraze, expresiuni și opinii din diferiți autori, ci a le deschide calea cum să priceapă lucrurile.” (John Amos Comenius)

În contextul învățământului modern și în învățarea prin cooperare, se pune problema inteligenței cu tot mai multă putere. Aplicarea teoriei inteligențelor multiple poate determina obținerea de performanțe de către elevi, în contextul unei societăți în care școala îi cere elevului să învețe pentru a reuși. Teoria inteligențelor multiple a fost propusă de Howard Gardner profesor de teoria cunoașterii, educație și psihologie la Universitatea Harvard și de neurologie la Facultatea de Medicină din Massachusetts, S.U.A. Teoria inteligențelor multiple a lui Howard Gardner a găsit în spațiul didactic românesc un teritoriu fertil, care este deschis abordărilor moderne și colaborărilor tuturor agenților educaționali (învățător, profesor, elev, consilier școlar, părinte).

Stimularea inteligențelor multiple în C.D.I. presupune crearea unui mediu de învățare interactiv, incitator și dinamic, dezvoltarea unor relații optime manifestării creatoare și active a elevului, întreținerea motivației interne, favorizându-se astfel, implicarea activă în activitate și contribuția creativă a elevilor. Un rol important din acest punct de vedere îl reprezintă activitățile diferențiate.

Pentru a realiza activități didactice în spiritul teoriei inteligențelor multiple, profesorul documentarist trebuie să parcurgă câteva etape: identificarea capacităților/ abilităților elevilor (prin chestionare, portofolii de observație, activități specifice etc.), familiarizarea elevilor cu această teorie, meditarea elevilor asupra propriilor capacități, manifestarea dorinței elevilor de a-și dezvolta inteligențele multiple și identificarea de către profesorul documentarist a acelor activități care să dezvolte inteligențele multiple. Folosind metode interactive în procesul instructiv-educativ, profesorul documentarist poate să stimuleze diferitele tipuri de inteligențe dominante, oferind tratarea diferențiată a elevilor. În C.D.I. se poate realiza acest lucru, profesorul documentarist plecând de la ideea că teoria inteligențelor multiple constituie un model alternativ de învățare la nivelul grupurilor de elevi.

Spre exemplificare am ales următoarea activitate didactică:

**PROIECT DE ACTIVITATE
DIDACTICĂ**

Unitatea de învățământ: Liceul „Corneliu Medrea” Zlatna

Propunător: prof.doc. Olălaș Odetta Ioana

Publicul țintă: a

VIII-a Titlul

activității: **ARIPI**

Tipul activității: activitate pedagogică (activitate transdisciplinară) Durata: 50 de minute

COMPETENȚE GENERALE:

1. Dobândirea unor cunoștințe de bază în căutarea și tratarea informației;
2. Dezvoltarea gustului pentru lectură;
3. Dezvoltarea capacității de identificare, selectare, organizare, prelucrare și transmitere a informației.

COMPETENȚE SPECIFICE:

1. Comprehensiunea și interpretarea textelor;
2. Situarea în context a textului suport prin raportare la alte discipline.
3. Localizarea documentelor necesare, prin cunoașterea sistemului de organizare a colecțiilor unui C.D.I.

COMPETENȚE DERIVATE:

- încadrarea transdisciplinară a temei activității ;
- utilizarea diverselor surse de informare, pe suporturi diferite ;
- organizarea corectă și pertinentă a informațiilor, în funcție de tipul de inteligență ;
- prezentarea rezultatelor cercetării făcute.

VALORI ȘI ATITUDINI:

- Cultivarea interesului pentru lectură și a plăcerii de a citi, a gustului estetic în domeniul literaturii
- Stimularea gândirii autonome, reflexive și critice în raport cu diversele mesaje receptate. **STRATEGIA DIDACTICĂ:**

A) METODE ȘI PROCEDEE: conversația euristică, lectura creativă prin TIM („tehnica inteligențelor multiple”), jocul de rol, observația dirijată, posterul.

B) FORME DE ACTIVITATE: frontală, pe grupe, individuală;

C) MIJLOACE DE ÎNVĂȚĂMÂNT: text suport și fondul documentar existent în C.D.I; video-proiector, fișe de lucru.

D) RESURSE:

- UMANE: elevii de clasa a VIII-a B
- SPAȚIALE: C.D.I;
- TEMPORALE: 50 min.;

SCENARIUL DIDACTIC

EVOCAREA (10 min.)

Profesorul documentarist le prezintă elevilor un film de destindere cu titlul sugestiv ARIPI, apoi le cere elevilor să integreze această temă și la alte discipline (*La ce vă duce cu gândul cuvântul aripi? La ce discipline ați întâlnit ca personaje/ subiecte tratate/ imagini, diferite specii de păsări?*)

CONSTITUIREA SENSULUI (30 min.)

- pe baza răspunsurilor obținute la întrebările anterioare, elevii ajung la concluzia că tema lecției este **Aripi**.
- prof. documentarist scrie pe flipchart *titlul* activității și enunță *obiectivele/competențele* urmărite apoi le va da elevilor un test TIM pe care-l vor rezolva individual;
- elevii sunt împărțiți pe 8 grupe, în funcție de inteligențele dominante ale acestora (testate anterior) și primesc *fișele de lucru* având ca text suport un fragment din *Romeo și Julieta* de W. Shakespeare.
- prof. documentarist precizează *timpul* acordat pentru rezolvarea sarcinilor (12-15 minute), *modul de desfășurare* a activității și cum se va realiza *evaluarea*
- elevii selectează și utilizează tipurile de documente corespunzătoare obiectivului de cercetare propus/TIM
- elevii rezolvă sarcinile de lucru date (v. Fișa de lucru)

Activitate pe grupe TIM:

Dimensiuni ale inteligenței	Competența
1. Inteligența verbal-lingvistică	Te numești Romeo și trimiți un bilețel Julietei printr-o pasăre . Mesajul tău poate să conțină minim 24 de cuvinte. Ce ai scrie?
2. Inteligența logico-matematică	Numărați de câte ori apare în text pasărea X și pasărea Y , introducându-le apoi într-o formulă <u>matematică</u>
3. Inteligența muzical-ritmică	Notați versuri ale unor piese muzicale în care întâlniți cele două păsări. Asociați cântecul celor două păsări cu un instrument muzical.
4. Inteligența vizual-spațială	Redați printr-un desen textul dat și evidențiați tema activității.
5. Inteligența corporal-kinestezică	Selectați din text câteva replici pe care le veți transpune scenic.
6. Inteligența naturalistă	Comparați cele două păsări din text, evidențiind trăsăturile specifice fiecăreia.
7. Inteligența interpersonală	Identificați-vă cu una dintre păsări argumentând alegerea făcută.
8. Inteligența intrapersonală	Redați lingvistic și artistic trăirile interioare ale Julietei.

- raportorii fiecărei grupe prezintă produsele realizate.

REFLECȚIE (10 min.)

- elevii din celelalte grupe sunt invitați să facă aprecieri asupra produselor prezentate.
- realizarea unui poster (ARIPI TIM).